

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

X. évfolyam, 61 (2622) sz. Péntek

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 március 14

Megszilárdult a Balkán békéje

Jugoszlávia alkalmazkodik a keleteurópai helyzethez és az ebből adódó következményekhez. — Mégis a hét végén utaznak Berlinbe a jugoszláv államférfiak (?)

Befejeződtek a német-jugoszláv tárgyalások

Berlinből jelentik: (NTI.) Az *Essener Nazionzeitung* belgrádi jelentése szerint jugoszláv politikai körökben kijelentették, hogy a koronatanács és a minisztertanács ülésén még egyszer alaposan megtárgyalták és azután elfogadták azokat a határozatokat, amelyek szerint

Jugoszlávia alkalmazkodik a keleteurópai helyzethez és az ebből adódó következményekhez.

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) Von Heeren belgrádi német követ csütörtökön tárgyalta Cincár-Markovics külügyminiszterrel. Meg nem erősített hírek szerint a Jugoszlávia és Németország között folyó tárgyalások befejezést nyertek. A tárgyalások során sikerült valamennyi vitás kérdést rendezni és a nehézségeket áthidalni.

Belgrádban lehetségesnek tartják, hogy Cincár-Markovics külügyminiszter tekintettel a tárgyalások sikeres befejezésére, az eredeti terveknek megfelelően már pénteken vagy szombaton elutazik Berlinbe, hogy a két ország közötti megegyezést ünnepélyes formában aláírják.

Megegyezés készül Németország és Görögország között.

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) A *Vreme* szófiai tudósítója alapján azt írja, hogy a béke a Balkánon néhány nap alatt teljesen megszilárdult. Utalnak arra, hogy az egész bolgár sajtó nagy figyelemmel kíséri a balkáni helyzet alakulását és az a meggyőződése, hogy Európának ez a része, hála a tengelyhatalmaknak, kívül marad a háborún. Szófia politikai körében úgy vélik, hogy a legközelebbi napokban tisztázódnak a fenforgó nyílt kérdések, amelyek a Balkánon a tengelyhatalmakat érdeklik. Szófiában úgy tudják, hogy

megegyezésre kerül sor Német- és Görögország között, amelynek következtében felszámolják az olasz-görög háborút.

Ami Törökországot illeti, Szófiában feltételezik, hogy a török köztársasági elnök már elküldte válaszát Hitler üzenetére. Nem beszélnek azonban arról, hogy mi az üzenet tartalma. Annyit azonban sejtenek, hogy Németország ajánlatot tett Törökországnak, hogyha nem lép be a háborúba.

annak fejében Németország nagy gazdasági előnyökben részesíti.

A jugoszláv-német viszonyra vonatkozóan egy másik szófiai jelentés azt közli, hogy Jugoszlávia rövid néhány nap alatt tisztázni fogja viszonyát Németországhoz.

Török vélemény szerint nem kell újabb bonyodalmaktól tartani a Balkánon.

Belgrádból jelentik: A *Mai Nap* írja: A *Politika* konstantinápolyi jelentése szerint magasrangú török politikai személyiség arra a kérdésre, hogy vajjon a jelen hadi eseményekre való tekintettel várható-e változás Törökország magatartásában, azt felelte, hogy Törökország nem az az ország, amely agresszív lépéseket kezdene és továbbra is az a törekvése, hogy a békét biztosítsa. Megjegyezte még, hogy újabb komplikációktól nem kell tartani a Balkánon.

Rómából jelentik: (MTI.) Az olasz lapok közlik, hogy Magyarországon sem behívások, sem csapatösszevonások nem történtek.

Molotov külügyi népbiztos a japán nagykövet vacsoráján

Molotov külügyi népbiztos a japán nagykövet vacsoráján.

Belgrádból jelentik (Mai Nap.) A „Politika“ moszkvai jelentése szerint a moszkvai japán nagykövet vacsorát adott, amelyen megjelent Molotov külügyi népbiztos, Visinszky és több más magas állású külügyi tisztviselő.

Tokióból jelentik: (NTI.) Macuoka

külügyminiszter a rendkívüli kedvező időjárás miatt kénytelen volt megváltoztatni azt a tervét, hogy Oszakából repülőgépen megy tovább, majd vonaton folytatja útját Mandzsu-kuón át. A külügyminiszter pénteken Oszakából vasúton utazik tovább. Formóza-szigetre hajón utazik, majd, amennyiben közben megjavul az idő, repülőgépre ül.

Anglia megakarja szállni az Azori szigeteket. Előkészületek történtek a Portugáliában való partraszállásra

Rómából jelentik: (NTI.) Mint Rómában ismeretessé vált, Tangerben olyan híresztelés terjedt el, hogy Anglia terve vette az Azori szigetek megszállását és egyúttal előkészületeket tett a Portugáliában való partraszállásra. Az angol vezérkar Gibraltar birtokát elengedhetetlenül szükségesnek tartja az angol világbirodalom stratégiai védelmében. Semmiféle áldozattól és kockázattól nem fog visszariadni, hogy megmentsse Gibraltárt.

Az Azori szigetek megszállása csupán eljártéka lesz a portugál partraszállási műveletnek.

Irak kitart semlegessége mellett. **Beirutból jelentik:** (NTI.) Al Suedi iraki külügyminiszternek Eden angol külügyminiszterrel Kairóban folytatott megbeszéléseivel kapcsolatban Doha el Hasimi iraki miniszterelnök kijelentette, hogy Iraknak eltökélt szándéka kívül maradni a háború.

Anglia nem tartja elegendőnek az amerikai segítséget

Newyorkból jelentik: (NTI.) Londoni jelentés szerint Morrison belbiztonságügyi miniszter egyik nyilatkozatában kijelentette, hogy az ameri-

kai szállítmányok nem érik el a kívánt mértéket és ha meg is érkeznek, csak kiegészítésül szolgálhatnak az angol termelés számára.

Első nemzeti ünnepünk

Írta: Dr. Pál Árpád

Az 1848-as idők emlékeztete sűrűsödik össze abban a nemzeti ünnepben, melyet március 15-ikén ül meg a magyarság népe. Az a 93 év előtti korszakforduló tulajdonképpen betetőzése volt egy olyan nemzeti küzdelemnek, mely szakadatlanul folyt megelőző nemzedékek óta a magyar nemzeti lét önállóságáért, magameghatározó függetlenségéért, s létérdekei tisztázásáért egy olyan európai hatalommal szemben, amilyent a Habsburgok egykori birodalma jelentett. Ez a birodalom a II. József császár nagyszabású tervei szerint olyan közép-európai államegységet akart, mely különböző népmilliók egymásba szervezésével világhatalmi állapot adjon az uralkodóház alá. Ehhez a tervhez képest a magyarok országgyűlése csak mozaik lett volna a nagy összefoglalásban; olyan részlet, melyben nincs szükség a magyarság önállóságára, még annak a nyelvére és külön népként való létére se.

A magyarság akkori országával szemben egy tízesztendei császári önkényuralom során kívánták keresztülvinni ezt az eltűntetést, illetve nagyobb egységbe való beolvasztást. Erre következett 1790-től kezdve a nemzeti visszahatás, mely előbb a régi magyar közjogi törvények folsorakoztatásával, aztán a magyar nyelv művelésével, majd a közjogi magyar nemzet szűk keretének a kiterjesztésével, a polgári és jobbágyi rendű népnek gazdasági és életjogbeli megerősítésével kívánta a magyar nemzetet ujjá, nagyobbá és szilárdabb megalapozásúvá tenni. Addig a 800 ezer főnyi nemességé volt az ország. Az 1790-től 1848-ig folyt belső küzdelem alatt ez a nemesség meggyőzte magát, hogy az egész többi néppel, az addig jogtalanokkal és birtoktalanokkal is meg kell osztania az életet. Az egész magyar nép első együttes jelentkezése következett el az 1848-as korszakfordulóban.

Ennek a néptelenségnek a magyar nemzeté válása, s így nemzetként való felszabadulása történt meg abban a nagyragyogású esztendőben, 93 évvel ezelőtt. Ez esztendő március 15-ikén Pesten az ifjúság, a költő Petőfi Sándor vezetésével visszhangzóan belekialtottta az addigi nehézkes és verejtékes küzdelembe a forrongó, fellobbanó, dacos hívást: Talpra magyar! És Pestnek, az ország akkor kialakuló fővárosának az utcái forradalmi hevületbe jöttek, felszabadították eszméik terjesztésére a sajtót, s megostromolták a hatóságokat, hogy velük egyetértsen. De ugyanaznap reggelén az ország másik városában, Pozsonyban, ahol a megyék által kiküldött törvényhozók gyűltek egybe, ezek a törvényhozók is kimondták a népszabadság törvényeit, az egész népnek egyenlő jogu államlakossá emelését, s így a magyar nemzet megújuló kiterjedését. Kimondták en-

nek a nép-nemzeti kiteljesülésnek, s az ehhez vezető gyakorlati megvalósításoknak határozott irányelveit. Nem a pesti utca hatására történt ez, hiszen akkor még távirati mód se volt, hogy a pesti forrongás híre már aznap Pozsonyba juthasson. Az akkori magyar törvényhozás a saját lelkében kiérlelődött eszméket iktatta törvénybe.

Ifjuság szava, költők szava, utcák népének a szava egyesült a 93 év előtti március 15-ikén egy egész nemzet mély meggondolásával, hogy létrehozza a korszakos átalakulást. A bécsi birodalmi eszme képviselői addig még mindig tartották és erőltették a maguk nagy államegységi képzetét. II. József után is megvolt ez a törekvésük, csak több tapintatossággal, vagy fölényesebb taktikázással, sőt még népszerűsítő módszerekkel is dolgoztak. Ez utóbbi módon a magyarságon belül még pártokat is tudtak szervezni maguknak, s mindenestre ellenállásra tudták megnyerni a magyarsággal szemben a nemzetiségüket. A nemzetiségi kérdés is akkoriban, az 1790—1848 közötti időben kapta meg a maga gyökérverését Magyarországon. Eppen az osztrák birodalmi eszme volt ezeknek a gyökérveréseknek leghatásosabb megalapítója.

A magyarság azonban kimondotta 1848-ban a maga népi fölemelkedését s utána szabadságharcra is helytállott ezért a kimondott szaváért. Meg is vívott diadalmasan az osztrák birodalom haderejével. Akkor a megszorult bécsi hatalom az orosz cári hatalmat hívta a maga segítségére, s így az akkori idők két világhatalma fogott össze a magyarság letiprására. Fizikailag le is tiprárták, de az 1848-ban ujjászületett és önmagában kiteljesült magyar nép lelkét meg nem ölheték. Azóta majdnem egy évszázad telt el, politikai, gazdasági és társadalmi átalakulások mentek végbe, s bizony összedőltek mind a száz év előtti világhatalmi rendszerek. A bécsi birodalmi eszme is, a cári uralom is véget ért. Helyükbe más világhatalmi képletek jöttek, alulról nőtt egyéb erők vették át az uralmat az ő területükön. Ami konvulzió ezt az óriási változást kialakította, az a magyarok egykori országát is megszabdalta, de csodálatosképpen a magyar néplélek e sok konvulzió között is meg tudott maradni, s megkisebbedett országát is gyarapítás alá tudta venni. Annak a tanulságos kifejezése ez, hogy amit egy nép a maga teljessége, a maga népi fölemelkedése érdekében kifejt, az mindig maradandó, mindig benne van a történelemalakító erők között. Ebből lesz az ő folytonos megújulása.

Nekünk, az erdélyrészi felszabadult magyarságnak, a román uralom husz eszendője alatt nem volt szabad március 15-ikét megünnepelnünk. Persze ez a nap a 93 év előtti népi erő kifejtésünkre és akkori népi megújódásunkra emlékeztet, s ez nem talál bele az olyan uralomba, mely a magyar néplélekkel magával szembenálló erkölcsi erőnek látta. Felszabadultunk e sötétség alól is. Minékünk is megadta a jó sors, hogy a magyar néperő megmaradt részének a gyarapítói tudjunk lenni. Hálát adunk érte Istennek, ki népünk lelkét alkotta. És hálát adunk annak a sok-sok névtelen, egyszerű embernek, ki együtt a népet alkotja. Ezzel a hálaadással ünnepeljük az első március 15-iki évfordulót, amit felszabadultunk óta immár megérthettünk.

PANNONIA GRILL-ben

vasárnaptól **Tánc 2 óráig** Szigoruan családi műsor.

Magyary Judith

jazz és chanson énekesnő szórakoztatja a közönséget.

Nedelkó János igazgató.

Nagyarányu olasz támadás kezdődött az albán hadszíntéren

Mussolini Albániába érkezett. — Abessziniában is megélnék a harcok

Döntő lépésre készül az olasz hadvezetőség

Londonból jelentik (Reuter): A görög hadijelentés a harcok egy részéről erős ellenséges támadásról számol be. Hozzáfűzik még, hogy a támadásokat erős tüzérési tűz és igen sok repülőgép támogatja.

A svájci lapok is olyan értesülést közölnek — mint a Pest írja — hogy az albániai olasz csapatok egyre hevesebben támadnak.

A jugoszláv lapok jelentése szerint is a görög harctéren az utóbbi napokban igen heves harcok folytak. A Politika azt írja, hogy az ellenségeskedés megkezdése óta még soha sem voltak ennyire súlyosak az összecsapások. Az olasz támadás napról napra fenyegetőbb lesz.

Keletafrikából érkező hírek szerint Abessziniában központi vidéken szerda

SCHULER IRÓN MAGYAR GYÁRTMÁNY

Ez minden valószínűség szerint egy nagyarányú olasz offenzíva bevezetését jelenti. Allítólag Mussolini is Albániába érkezett és megsemmisítette a csapatokat a Tepelini szakaszon.

óta nagyon megélnék a harcok. Az olasz hadvezetőség, úgy látszik, készül a döntő lépésre. A Dzsidsziga és Harrar közti vonalon nagy erőket vontak össze.

A német légierő heves támadásai Anglia fölött

Londonból jelentik (Reuter): A légügyi minisztérium péntek reggeli hivatalos közleménye szerint a német légi haderő péntekre virradó éjjel nagyarányú támadást hajtott végre az ország területe felett. A támadások nagy területre terjedtek ki Angliában és Skóciában. Heves támadás érte a Clyde folyó partját. Több iparépület és ház elpusztult. Sok tűz keletkezett. Az emberáldozatok száma is jelentős. Az egyik északkelet-angliai városban több lüzvész keletkezett. Heves támadás érte ismét a Mersev fo-

lyó partját. Az ország többi részein is sok helyen támadt tűz a bombázások

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

nyomán. Emberáldozatokról is jelentések érkeztek.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda értesülése szerint március 14-re virradó éjszaka angol bombázógépek behatoltak Észak-Németországba és Hamburg felett nagyobb számú gyújtó- és néhány robbanó-bombát dobtak le nem katonai célpontokra. A Hamburg ellen intézett támadás során robbanó-bomba letalálások következtében 50 ember vesztette életét, vagy került a romok alá a barmbecki és a Szentgyörgy kórház betegei és ápolónői közül.

Berlinből jelentik: (NTL.) A csütörtökre virradó éjszaka Liverpool el-

Tisztítsa

meg szervezték a lakásban felhalmozódott salaktól, ha nincs is éppen székrekedés. Jó tisztító hashajtó a **PARALIN**

len intézett légitámadás újabb súlyos csapást jelent Anglia közellátására. A pusztítás méretei még Coventry pusztulásának méreteit is felülmúlják. Különösen a gabona- és liszt-raktárakban nagy a pusztulás. A kikötő forgalmának felét a gabona- és takarmány-szállítások teszik és e tekintetben fontossága mindjárt London után következik. Elgondolható tehát, mit jelentenek a pusztítások Anglia ellátása szempontjából.

Legújabb tavaszi divat után **férfi és gyermek** öltönyt izlésesen, jutányosan készít.

Tiszviselőknék részletre is

Balogh József úriszabósága

Nagyvárad, Teleki utca 40. sz.

Keresztély

hirneves zongoraterme

Budapest

Vilmos császár ut

66 szám.

Legjobb zongorák legolcsóbban, részletre is.

Csalódás sohasem érheti.

A római katolikus Székesegyházban a március 15-iki nemzeti ünnep alkalmából délelőtt 9 órakor ünnepélyes istentisztelet lesz, amelyen a hatóságok és testületek, meg az iskolák részt vesznek.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

A 90 ezer lakosú Nagyvárád második lakbérosztályba való sorozását kéri a polgármester

Felterjesztésében pontról-pontra megindokolja a kérést

Nagyvárád. Saját tud. Több ízben foglalkoztunk már a városnak a második lakbérosztályba való sorozás kérdésével. A legújabb népszámlálási adatok szerint Nagyvárádnak több mint 90 ezer lakosa van, tehát városok tekintetében az ötödik helyen áll Budapest, Szeged, Debrecen és Kolozsvár után. Nagyvárád 3. osztályú, ugyanakkor Szolnok és Kaposvár 2. osztályúnak van minősítve.

A népszámlálás adataira való hivatkozással dr. Soós István polgármester most felterjesztést intézett a miniszterelnökséghez, amelyben a következőket hozza fel:

Hivatkozik a polgármester elsősorban arra, hogy az a rendelet, amely Nagyvárád városát a harmadik lakbérosztályba sorozta, harminckét év előtt kelt, tehát a mai Nagyvárádnak nem felel meg s ezért is kérte még a múlt év decemberében a város második lakbérosztályba való sorozá-

sát. Sérémesnek tartja a polgármester a harmadik lakbérosztályba való sorozását azért is, mert hiszen ma 90 ezer lakosa van Nagyvárádnak s mégis sokkal kisebb városokkal osztották egy kategóriába. Ebből következett az is, hogy a Nagyvárádon állomásozó honvédség tisztjei és altisztjei, nemkülönben az ittélő nagyszámú községi alkalmazottak a magas lakbérérek miatt a részükre a harmadik lakbérosztályra megállapított lakbérért rangjuknak és hivatali állásuknak megfelelő lakást bérelni nem tudnak.

Felsorolja ezután a polgármester azokat a különbségeket, melyek Nagyvárád és a többi, vidéki városok között vannak, s melyeket szem elől téveszteni nem lehet. Végül összehasonlítást tesz a lakbérosztályok között és újból, nyomatékosan kéri a város második lakbérosztályba való sorozását.

Beiktatták hivatalába dr. Olasz Vilmost

a Kereskedelmi és Iparkamara új főtítkárát

Nagyvárád. Saját tud. A Kereskedelmi és Iparkamara vezetésében változás állott be. Pleskó András titkár, s kamara eddigi vezetőjét elhelyezték Nagyvárádról és utódjául dr. Olasz Vilmos debreceni kamarai titkárát nevezték ki főtítkári minőségben.

A kamara új főtítkára már megérkezett Váradra; hivatalának átvételére pénteken délelőtt történt meg ünnepélyes külsőségek között Horváth Árpád a Kamara miniszteri biztosa és Kobulinszky Károly postaigazgató, a minisztérium kamarai ügyekkel fog-

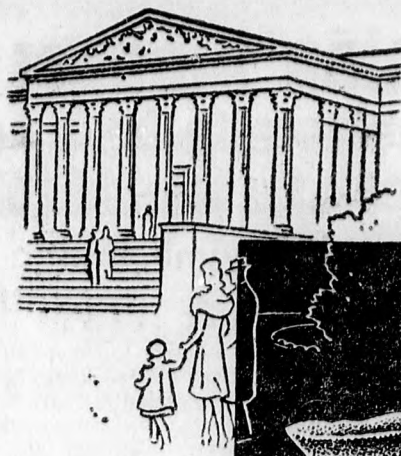
lalkozó ügyosztályának egyik vezetője is megjelent az ünnepségen s ott voltak teljes számban a Kamara tisztviselői. Pleskó Andrástól Kobulinszky Károly vette át a Kamarát, majd ő adta át a főtítkári megbízatást dr. Olasz Vilmosnak. Dr. Olasz Vilmos lendületes beszédben köszönte meg kinevezését s biztosítékot adott arról, hogy a Pleskó András által megkezdett munkát folytatja a magyar kereskedő- és iparostársadalom boldogítására. Laczka Sándor titkár a kamarai tisztviselők nevében meghatott hangon búcsúzott Pleskó Andrástól és melegen üdvözölte az új főtítkárt.

Itt írjuk meg, hogy dr. Olasz Vilmos tegnap tisztelgő látogatást tett a polgármesternél, akitől ígéretet kapott arra, hogy a város támogatni fogja a Kereskedelmi Csarnok keretében megalakuló kereskedelmi tanoniskolát.

Pár napon belül megjelenik az új cipőrendelet

Gondoskodik az árukészlet elosztásáról és a cipőárusításról

A Magyarország írja: A lap értesülése szerint a közellátásügyi minisztériumban elkészült a cipőrendelet, amely egy-két napon belül megjelenik. A közellátásügyi minisztérium a cipőellátást a vevő és az eladó szempontjából részletesen szabályozza. Gondoskodik az eladók kijelöléséről és az árukészlet megfelelő elosztásáról és arról, hogy miként juthatnak a cipőhöz. Elsősorban azok kapnak majd cipőt, akik leginkább rászorulnak.

A kávéfőzés történetéhez

Empire kávédaráló az elmúlt század első feléből. Értékét figyelmet érdemlő művészi kidolgozása jelenti. A Magyar Nemzeti Múzeum tulajdonában van.

Több mint 300 esztendeje

hogy a kávédarálót feltalálták. Ósi szerzőszám. Hogy mindenkor értéket jelentett és megbecsülték, művészi, aprólékos kidolgozása mutatja.

Jó kávédaráló egymagában azonban nem elég a kávéfőzéshez. Ahhoz más is szükséges. A törökök, habár bőven volt is babkávójuk, szerencsendióvirággal, koladióval egészítették ki a kávé jó tulajdonságait. Mennyivel egyszerűbb ez ma! Csak hozzá tesszük a **Franck**-cikóriakávét, azt, amelynek dobozán a megbízhatóság jelét, a jellegzetes kávédarálót látjuk.

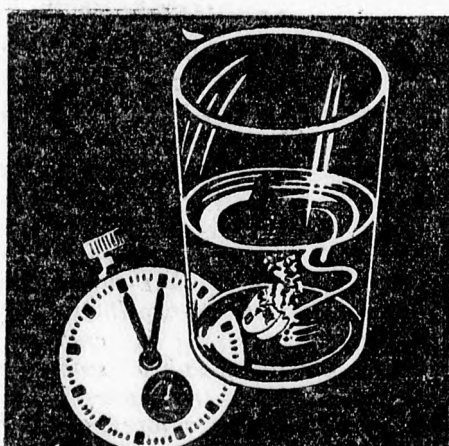
Pompás színt, kiváló zamatot, és vágygerjesztő, kellemes illatot, valamint tökéletes, finom ízt ad a

A megbízhatóság ismertetőjele!

Franck

cikóriakávé

Másodpercek alatt

omlik szét a vízben az

ASPIRIN

TABLETTA

A finom porrá szétesett

Aspirin gyorsabban és egyenletesebben oszlik el a szervezetben és fokozottabb hatást fejt ki megfázás, fájdalom és reuma ellen.

Serédi Jusztinián biboros hercegprimás megrázó beszédben jelentette be a keresztény házasság és család jogainak helyreállítására indított keresztleshadjáratot

„Nincs sürgősebb és fontosabb ügyünk, mint a jövődő magyar nemzedék élete. — Eljutottunk a tizenkettedik órához”

Serédi Jusztinián, Magyarország biboros hercegprimásának beszédéből, amelyet a Szent István Társulat évi közgyűlésén mondott el, a sajtó egyhanguan csak a „tizenkettedik órára” való hivatkozás döbbenetes szavait emelte ki. Nem mulasztjuk el tehát, hogy fel ne hívjuk a figyelmet a megnyilatkozás igazi jelentőségére és a közeljövő belpolitikai életére kiható célzatosságára. Röviden: a polgári házasság és a válás gyökeres keresztény értelemben való rendezését követeli a hercegprimás a magyar kereszténység nevében. (Szerk.)

Serédi hercegprimás nagyszabású beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

— Amint az ember léte nem merő fantázia — mondotta — hanem valóság: éppen úgy nem fantázia, hanem komoly valóság az embernek Istentől való teremtmése, valamint testi, szellemi és lelki élete is annak minden körülményeivel, akár egyéni, akár kollektív értelemben tekintjük azt, mert minden létezőnek végső oka Isten van; ember van; test van; lélek van; egyház és állam van; anyagi, szellemi és lelki szükségletek, továbbá ugyanilyen jogok és kötelességek mind egyéni, mind pedig kollektív vonatkozásban vannak. Ezekkel mindenkinek számolnia kell, akár akarja, akár nem; mert ezek realitások.

— Istenre vonatkozóan a realitások elhagyása szellemi vonalon végzetes tévedés, amely minden más tévedés szülőanyja; lelki vonalon pedig bűn, mert kísértésre vakmerőségre, Isten tagadására, parancsainak megszegésére s ezáltal igazi célunk, természetfölötti, kegyelmi életünk elvesztésére, kárhozatra vezet.

— Az egyházra és az államra vonatkozóan a realitások elhagyása igazság-

Magántanulók!
Tankönyveiket — kölcsön is —
a legmértányosabban
Darvas Pál-nál Budapest I.
szerezhetik be. **Krisztina-tér 3.**

talanság és súlyos tévedés, mert az egyházban és Krisztus ígérete szerint lesz is egészen a világ végéig. Az állam is van és valamilyen formában ezután is lesz, mert Istenes társas lénynek teremtette az embert, amiből az állam állandó szükségessége önként következik.

— A realitások elhagyása anyagi, gazdasági téren rendszerint meg gondolatlan vállalkozásokra majd lassu leromlásra, vagy teljes csődbe vezet az egyes embereket, valamint a különböző közületeket, sőt magát az államot is.

— A realitások elhagyása szellemi vonatkozásban tévedés. Leleki szempontból igen sok esetben bűn. Mert, ha a legfontosabb realitásokat figyelmen kívül hagyva függetleníteni akarjuk magunkat Istentől, az ő egyházától és a természeti törvény alapján Tőle rendelt hazától, akkor csakhamar lelki meghasonlás, erkölcsi súlyedés és hazafiatlanság következik be életünkben, ami pedig mind ellenkezik Isten akaratával.

— A realitások elhagyása az egyéni életben amennyiben tulbecsüljük erőinket és meg gondolatlanul kockára tesszük azokat, beteges ambícióra,

tulhajtott munkára és megröckedésre; amennyiben alábecsüljük erőinket és tulságosan féltjük egészségünket, csökély munkateljesítményre, az élet küdelmeiben pedig elmaradásra vezet.

Értsék meg már egyszer azok akiket illet

— Ha már most — magunkról beszélve — ezen a téren a magyar nemzet nem hallgat az egyháznak és szerény szolgáinak, valamint saját lelkiismeretének szavára:

ha az államhatalom minálunk nem támogatja komolyan az egyháznak család és nemzetmentő munkáját;
ha nem segít megszüldetni a keresztény magyar házasságokat Isten rendelése szerint, hanem azokat tovább is engedli szétlenni s az ezzel kapcsolatos testi-lelki romlásnak nem iparkodik minden erejével gátat vetni; akkor ne álmodozunk hatalmas magyar nemzetről!

— Itt nem elég a szociális és gazdasági gondoskodás: itt elsősorban vallás-erkölcsi gondoskodás kell; itt vízszatérés kell az Isten törvényéhez! Nélkül hiába prédikálnak az egyház papjai; hiába panaszkodnak veszkialtásokkal városi és megyei gyűléseink, hogy fogyunk, pusztulunk és veszünk. **Értsék meg már egyszer azok, akiket illet, értsék kivált a törvényhozók és a közhatalom letéteményesei, hogy közelgünk, vagy tán el is jutottunk a tizenkettedik órához.**

— Senki ne mondja, hogy most az

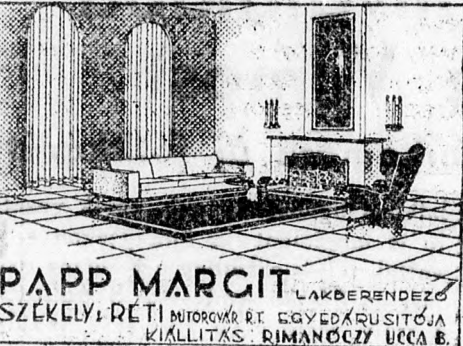
35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatat télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi út 10. sz.
Telefon: 11-17

általános világégésben sürgősebb és fontosabb ügyeket kell elintéznünk, mert sürgősebb és fontosabb ügyünk nem lehet, mint az élet, a jövődő magyar nemzedék élete. Ha most nem segítünk a keresztény magyar házasságokon akkor lehet, hogy néhány év múlva talán már késő lesz. A keresztény házasság fentről rendelt méltóságának visszaállításától senkit vissza ne tartson az, hogy milyen szervezetek, vagy milyen személyek szorgal-

— A realitások, kivált Isten elhagyása, a családok, a különböző közületek és az államok életében ezeknek biztos pusztulását vonja maga után, mert enélkül a családi életben megintog a hitvestársi hűség meglazulnak a házassági kötelek, az Isten Áldását pedig — minthogy a házasság felbontását nehezíti — gonosan kerülők azok, akiknek pedig maga az Isten mondotta: „Crescite et multiplicamini et replete terram!” (Szaporodjatok, sokasodjatok s töltsétek be a földet!)

mazzák. Ne a szervezetek s ne a szorgalmazók személyét tekintjük hanem azt, hogy mindannyian jót akarnak a nemzetnek.

Mutassuk meg magyar hazafiságunkat azzal, hogy a jól a nemzet érdekében, bárkitől elfogadjuk, hogy később ne kelljen raján nyugtalan lelkiismerettel, visszagondolnunk erre az utolsó figyelmeztetésre. Ha az Istent számítottuk a csalál a külön-

PAPP MARGIT LAKBERENDEZŐ
SZÉKELY, RÉTI MOTORVÁR ÉS GYÉPÁRUSÍTÓJA
KIÁLLÍTÁS: RIMANOCZY UCCÁ 8.

böző közületek és az állam életéből, akkor nem várhatjuk Anaak áldását aki nélkül pedig semmit sem teherünk; hanem csak anyagi és erkölcsi pusztulást várhatunk, amint ezt az istentelen családok, közületek és államok történelme bizonyítja.

Biztos bukás, felfordulás és katonai vereség

— A realitások elhagyása a politikai életben is előbb-utóbb biztos bukásra, a társadalmi életben belső felfordulásra, katonai vonatkozásban pedig csúfos vereségre vezet.

— Az önámítók közül életük végén, vagy legalább a halálos agyon, sokan maguk is megvallják, hogy egyéni és kollektív vonatkozásban egész életüket elhibázták: megvallják, hogy tévedtek. És az utolsó órákban fogadkoznak hogy magán- és családi, egyházi és állami vonatkozásban milyen más életet kezdenének, ha a sir széléről visszatérhetnének!

— Leleki tekintetben hit- és erkölcsi vonatkozásban is ámitjuk magunkat, de egyszer csak — legalább az öröklévalóság küszöbén — biztosan eljön a tiszta látás és a szomorú kiábrándulás; és ha Isten irtalma meg nem könyörül rajtunk az utolsó pillanatban, akkor örökre elveszünk.

— Végül politikai, társadalmi vagy katonai vonalon önös érdekből vagy

Pontos időjelzés!

Rákóczi-ut 8, Nagyvárad
(Széchenyivel szemben)

Használt ékszereket magas árban veszek, vagy becserélek. — Javítások a legnagyobb gondossággal készülnek.

Szives pártfogást kér:

Tarján Gábor

szakképzett órás és ékszerész.

Alapítva: 1912.

népszerűség kedvéért

lehet nagyhangú kijelentéseket tenni, megvalósíthatatlan dolgokat felelőtlenül ígérgetni, mások terhére bőkezűnek lenni; azonban maradandóan sem magunkat, sem másokat tévedésben tartani nem lehet, mert a realitások elhagyásának végzetes következményei ezen a téren is csakhamar jelentkeznek.

— Hogy az emberiség már évtizedek óta állandó bizonytalanságban, rettegetésben, nyomorúságban és gyűlöletben leledzik, annak nagyrészt a realitások elhagyása volt az oka nemzetközi vonatkozásban, mert amikor a világháború után a nemzetek és az államok életét újra rendezték, mint realitást, nem vették figyelembe a történelmet, a földrajzi egységet, a gazdasági egymásrautaltságot és egyéb adottságokat, aminek következtében általános politikai bizonytalanság, gazdasági lerongyolódás és mérhetetlen sok szenvedés zúdult nemcsak azokra, akiknek országait újradendezték, hanem azokra is, akik ezt a rendezést végezték.

— Ezt a szomorú tapasztalatot is, mint realitást, minden új rendezésnél szem előtt kell maid tartani.

A hercegprimás lelkes tapssal fogadott megnyitóbeszédét gróf Mailáth György, a társulat elnöke köszönte meg.

Kolozsváron fáklyás felvonulást rendez a diákság szombaton

Kolozsvár felemelően szép felhívása a nemzeti ünnep megülésére

Kolozsvárról jelenti a MTI. A 22 éves rabság alól felszabadult Kolozsvár város lakossága magyban készül március 15-ének megünneplésére. Az ünnepségen a város minden polgára részvesz. A város felhívást adott ki, amelyben többek között a következőket mondja:

Az elmúlt 22 év alatt ebben a városban soha sem ünnepelethettük szombaton március 15-ét és csak jó szívvel gondolhattunk a szabadság-ünnepre. Most megünnepelethetjük március 15-ét nem a törvény rendelkezése miatt, hanem mert a szívünkben van írva. Magyarok, kik e városban élünk és élünk évtizedek óta, ma ünnepelethetünk először és adhatunk hátát a Mindenhatónak, hogy ezt a napot megélni engedte.

Március 15-én a város hazait fellobogózzák, az üzletek zárva vannak. A diákszövetség fáklyás felvonulást rendez. A kolozsvári ünnepségről a rádió helyszíni közvetítést ad.

Ami a virágnak a napfény,

az a SZÁRAZ ARCNAK a „STELLA” KRÉM

FARKAS-féle

kapható Farkas István „APOLLO” drogériájában
Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/b

Dszinte arctép

Japán legtehetségesebb diplomatájáról, Macuoka külügyminiszteréről

Irta: Csiszár Béla

Ki merné tagadni, hogy a japán külügyminiszter európai látogatása valósággal világtörténelmi jelentőségű esemény és egyik legnagyobb sikere a tengely-diplomáciának? Amióta Japán fennáll, japán külügyminiszter még csak egy ízben látogatott el Európába Macuokán kívül, 1905-ben, de az akkori körülmények közel sem hasonlíthatók a maihoz. Akkor egy születő nagyhatalom követeként jelentkezett Komura külügyminiszter Washingtonban, ahol a japán-orosz béke feltételeiről tárgyaltak, — ma pedig egy világhatalom követeként megy Macuoka külügyminiszter Berlinbe, Rómába és Moszkvába, egy világhatalom követeként, amely hatalmas területeket hajtott uralma alá, a világ egyik legnagyobb tengeri hatalmassága, aggasztó kérdés, jel Amerika előtt a Csendes-óceánon, szövetségese két nagy népnek, a németeknek és az olaszoknak s egy mindjobban kiszélesedő világmérföldes küszöbön döntő súlytöbblet a háborús felek mérlegén.

Hogy Macuoka 25 000 kilométert tesz meg, egyedül azért, hogy Hitlerrel és Mussolinivel tárgyaljon, megbeszélje velük a közös hadviselés nagy feladatait és még szorosabbra fűzze a három állam kötelekeit, ez kétségkívül nagy siker és nagy nyereség a tengely számláján. De most nem erről akarunk beszélni, hiszen a kérdésnek ezt az oldalát a magyar és a világsajtó bőven kimerítette. Sokkal kevésbé foglalkoztak azzal a személlyel, aki Japán képviselőjeként Európába érkezik a közeli hetekben. Mert Macuoka külügyminiszter személye megérdemli, hogy ráirányítsuk az érdeklődés sugárkévéjét.

Nem üres dicséret, ha mindjárt megmondjuk, hogy Japán legtehetségesebb diplomatája, akinek egy nagy tanítómestere volt: az élet, tapasztalatait a külföld élesítette s a világtörténelmi jellegű mérkőzések idején állt olyan pozíciókon, amelyek a legmegfelelőbb iskolái minden modern külügyi államférfiúnak.

Mindenestre nem közönséges energiára mutat Macuoka életrajzában az alakulása a szegény kivándorló fiúcska újtától a külügyminisztériumig. Egyszerű vidéki környezetből származott, tizenéves korában már kivándorolt az Egyesült Államokba, hogy tanulmányait ott folytathassa. Iskolaéveit Oregonban tölti, ahol állandó nehéz testi munka, favágás és mezőgazdasági munkák közepette végezte el iskolai feladatait. Ezekben az években mutatta meg a fiatal ja-

pán diák azt, hogy mire képes: mindvégig egyik legjobb tanulója volt az oregoni liceumnak, majd az állami kollégium jogi fakultásának. Estői hatalmas szellemi erőfeszítésben teltek, nappalai erős fizikai munkában, de végül is győzött hihetetlen akaraterője és kitűntetással tette le utolsó jogi vizsgáit is.

Hajlamai a diplomáciai pályára vonták, Oregonból visszatért hazájába s két év alatt elvégezte a diplomáciai pályához szükséges állami vizsgálatokat. Mint évfolyamának legjobbja került a fiatal diplomata élete első állomáshelyére. Sanghaiba segédkonzulnak. Néhány év múlva a mukdeni főkonzulátusra helyezték át, majd hazarendelték s a külügyminisztériumban kapott fontos beosztást: hamarosan a miniszterelnök és a külügyminiszter magántitkára lett. Beosztását megtartotta a világháború ideje alatt is. A békekötések alkalmával a versaillesi konferenciára országát küldi ki s itt ismerkedik össze először jelenlegi miniszterelnökével, Konoye herceggel. Amikor hazatér, fokról-fokra elkezdvelededik a belpolitikai események láttára s csakhamar visszavonul a közéletből: a gazdasági életben helyezkedik el, a kormány kívánságára átveszi a délmandzsuriai vasutólakozatok vezérigazgatói tisztét.

Töviről-hegyire megismerkedik Mandzsuriával minden problémájával s ő jelenti ki, hogy „Mandzsuria Japán föléltetése”. A tartomány fejlődésének előmozdításában heroikus munkát végez s rendkívüli eredményeket ér el. Kiépített Mandzsuria vasutait, az addig kétezer mérföld hosszú vasutvonalat három ezer mérföld új vasutvonallal gazdagítja, feltáratja a terület talajkinccseit, nagyszabású tízéves tervet dolgoz ki Mandzsuria fejlesztésére. 1933-ban, amikor Japán a Népszövetség súlyos dilemma elé állítja, Macuokát küldik Genfba, ahol ő merészen szembeszáll a Litton-javaslattal s ki nyilatkoztatja Japán függetlenségét és szabad kezét a nyugati hatalmakkal szemben. Genfi működése egy csapásra ismertté teszi nemcsak hazájában hanem a nagyvilágban is.

Még ismertebbé vált azonban Japánban 1933 őszén, amikor végleg kiábrándulva az önmérsztő pártbarokkól lemondott mandátumáról és kilépve a Seyukai-pártból országos propaganda-körútra indult, hogy a japán politikai élet gyökeres megújulását követelje. Beszédok sorozatát mondja el s ezekben a ragyogó okfej-

tésű, kristálytisza felépítésű beszédekben már ekkor megtalálhatók egy új politikai elgondolás felépítésének alapelvei. Macuoka ugyanekkor fektette le azokat a szilárd alapokat, amelyeken a mostani japán reformpolitika felépült. Az ország egységét és egységes átszervezését sürgető japán reformpolitika Konoye mellett benné látta a legméltóbb férfiut a változások keresztülvitelére. Már 1937 óta bármelyik kabinetben hozzájuthatott volna a külügyminiszteri tárcához, de ő úgy ítélte meg a helyzetet, hogy még nem érkezett el az ő órája. Amikor azonban Konoye herceg vette át a japán államélet irányítását, Macuoka világos és határozott választ adott felhívására: „Megyek!”

Nagy reálpolitikus ügyes taktikus és kifinomult ösztönű, biztos ítéletű diplomata, akinek nagy, jelentős sikere volt legutóbb a Sziám és Indokína közti viszály elsimítása, amely-nél sikerült ügyesen kihasználnia a konfliktust országá érdekében és biztosítani a béketárgyalások során Ja-

Lipcse és Bécs sikere után a Budapesti Nemzetközi Vásár áll az ipar és a kereskedelem érdeklődésének előterében

Európa, sőt talán az egész világ gazdasági életére a háború ütötte rá bélyegét. Mindenfelé irányított, sok vonatkozásban korlátozott termelésel találkozunk. Általános jelenségek a nyersanyag- és a munkaerőhiány. Az iparok pót- és új nyersanyagok beiktatásával kísérleteznek. Nehézséget jelentenek még a forgalmi korlátozások. Mégis azt látjuk, hogy Európában a kora tavasztól kezdődően sorra megtartják a nagy árumintavásárokat, még pedig eddig meglepően kedvező eredménnyel. Lipcseben több mint 7000, Bécsben mintegy 3000 nagy iparvállalat sora között fel és hír szerint, a most megnyíló prágai, a baseli, az utrechti és az egyéb európai vásárok is biztató sikerek előtt állnak. A munkaerőhiány és a felhasználható nyersanyagok terén mutatkozó eltulodások tehát nem akasztották meg az ipar termelését és propagandamunkáját. Hasonlóan meglepő kedvező helyzettel találkozunk eddig a vásárok utasforgalma, tehát látogatottsága és ezzel kapcsolatos üzletkötési eredménye terén. Lipcse és Bécs lényegesen túlszárnyalták a tavalyi, tehát első háborús vásárok eredménye erőteljes hatást gyakorol az ipar és a kereskedelem részéről a Budapesti Nemzetközi Vásár iránt mutatkozó érdeklődés alakulására. Ennek a jelenségnek tudható be, hogy a két szomszédos vásár sikerének láttára most újabb jelentkezési hullám indult meg a Budapesti Nemzetközi Vásáron való részvétel tekintetében, már meg volt csoportok újabb jelentkezéssel bővülnek, a kereskedők és az iparosok körében pedig erőteljesen fellángol a vásárlátogatás iránti kedv. Lipcsére 120 belföldi és 19 külföldi különvonat hozta a kereskedőket. Be-

Az első szerelem

mindig visszatér

térjen vissza On is az osztálysorsjáték új játékában régi sorsjegyszámához. És a régi szám hűségért hűséggel fog fizetni talán már az első húzási napon:

április 5-én

pán politikai, gazdasági és katonai érdekeit. Nem közönséges vállalkozó kedvre és diplomáciai érzékre vall európai útja is, amely hatásos módon hívja fel Japán világhatalmi helyzetére és a jelenlegi feszültségben elfoglalt határozott magatartására a nemzetközi élet figyelmét.

(Mindennemű utánközlés joga fenntartva.)

bizonyosodott, hogy ma is lehet nemzetközi utasforgalmat teremteni. Érthető, hogy erre a példára máris mozgalom indult meg a szomszéd-országokban, hogy Budapest felé is irányítsanak május 2—12-ike között olyan vásári különvonatokat, amelyek a hadiforgalom ellenére ezrelével hozzák Budapestre a Nemzetközi Vásár látogatóit.

Forgótökehez jutnak azok a kereskedők, akiknek követeléseik maradtak Romániában

Kolozsvárról jelentik: Többoldali kezdeményezésre az ipari és kereskedelmi minisztérium azzal a gondolattal foglalkozik, hogy miként lehetne segítséget nyújtani azoknak az erdélyrészi kereskedelmi vállalatoknak és iparüzemeknek, amelyeknek a második bécsi döntés pillanatában jelentékeny követeléseik maradtak a román részben maradt erdélyi területeken, továbbá a román okirályság különböző vidékein.

Mivel az érdekelt vállalatok legnagyobb része indokoltan szenved forgótökehiányban, a minisztérium kikérte az Erdélyrészi Gazdasági Tanács véleményét, amely azt a javaslatot tartalmazta, hogy a fenti helyzetben lévő vállalatokat valamely kedvezményezett módon olcsó forgótökehitelhez volna célirányos juttatni.

A Tanács ilyértelmű javaslatát máris eljuttatta a minisztériumhoz oly értelemben, hogy a forgótökehitelkéio megszervezését mindaddig indokolt-nak tartja, míg az érdekelt vállalatok hozzájuthatnak romániai kinntlevő-geik normális rendezéséhez.

MEGNYILT!

Kovács Sándor

divatáru üzlete Rákóczi út 25.

Nagyvárad.

Legelőcsőbb beszerzési forrás:

Női és férfi szövetekben.

Selyem különlegességekben

Mosó vásznakban

Bélés árúknban

Paplanokban

Jó minőség. Szabott árak. Megbízható árú.

MEGNYILT!

700 ÉVES A TATÁRJÁRÁS

Régen ért meg a magyarság két olyan nevezetes évfordulót, mint ebben az esztendőben: az egyik az 1241. évi tatárjárás, a másik Buda elfoglalása a török által 1541-ben. Két gyásznapi, két szörnyű vereség és megsemmisülés. S még elmúltévekben is hasonló, mindkettőt belső okok idézik fel.

Korai kőszá hírek után a tatárokról az első komoly, határozott értesítést Julián domonkosrendi szerzetestől kapta a magyarság, aki 1236-ban tért vissza utjáról, melyre egy évvel előbb az őshazában maradt magyarok felkerekedése végett indult. Julián barát halott arról „a nagyon számos népről, mely országából ki szándékozik jönni a pusztítani mindazon országokat, melyeket csak meghódíthatnak”. A következő év nyarán újra elindult a keleti testvérekhez Julián, megtéríteni őket a keresztény hitre ám ekkor már nem találta őket. „Ó gyászos és mindeneknek döbentéses dolgok! — írja jelentésében — a pogány magyarokat, bulgárokat és más országokat a tatárok elpusztították”. De még mást is hozott magával erről a szomorú útról. A testvérek elpusztítóinak kánjától levelet királyá számára: „En a Kán, az égi ki-

rály követe, kitől hatalmat kaptam a földön magukat megaláztatni, csodállak tégedet magyarok királya, hogy mikor már harmincszor küldtem hozzád követeket, miért nem adsz semmi választ, miért nem küldesz sem levelet, sem követet. Tudom, hogy gazdag és hatalmas király vagy, sok katonád van és nagy országot kormányozol, s ezért nehezen is fogsz nekem meghódolni. Pedig üdvösebb és jobb volna neked, ha önként alávetnéd magadat”.

A harminc követ keleties túlzás volt, de Magyarországon ezt az első figyelmeztetést sem vették komolyan. Nem vették komolyan azt a cémületet sem, mellyel az idemenekülő kunok beszéltek üldözőikről. Az ország változatlanul III. Béla hatalmas birodalmának érezte magát. II. András fényes lovagjai semmit sem tartottak a „hitvány fegyverzetű” keleti lovasoktól. A nemzetet inkább az a nagy változás tartotta izgalomban, amit IV. Béla trónra lépése jelentett, s mely egyenletlenséget, viszáltyt, gyűlölködést és felforralást vont maga után.

Az első tatár támadás április 11-én éjjel történt, ezt visszaverék. A magyarok könnyelmű diadalmukban aluvóra tértek, s mikor hajnalban új támadást kaptak, ez a felekezületlen tábor az egyéni hősiesség számos fényes tette ellenére szétverte és a sereget nagyrészt megsemmisítette.

Rogerius így foglalja össze a csatavesztés okát: „Ezalatt a király buzdította övéit, hogy férfiasan készüljenek a harcra és saját kezével osztott ki

fára s úgy tekintenek körül a vidéken ahol nyoma is alig maradt az emberi civilizációnak. Utjukon „az egyházak tornyai a vezető jelek”. Ezek maradtak csak meg kormosan felmagasodva. „Ezek mutatták meg a bizonyos heradalmas utat. Mert az utak és ösvények elmosódtak s a fű és bogács teljesen beleperte őket”. Városba érkeznek, de itt sem találják az életnek nyomát sem, mint sehol a nyolcnapos uton. „Nem találunk itt sem mást mint a legyilkoltak csontjait és koponyáit és az egyházaknak és palotáknak keresztény vértől bemocskolt, romban álló és ledöntött falait”. Mikor végre egy magas

Az első hír a tatárok betöréséről

1240 karácsony táján érkezett a hír, hogy a tatárok már a magyar határt pusztítják. A király a nádort küldte elhűk a Vereckei-szoroshoz s elrendelte az ország hadbaszállását. „Mikor pedig ezt Magyarországon mindenütt kikáltották, a magyarok túlságó vigadozásuk közepett nem hitték el és azt mondták, hogy már sokszor kétt szárnnyra ilyesféle hír a tatárokról, de még mindig azt tapasztalták, hogy nincs benne semmi”. Mások azt rebesgették, hogy a kunok voltaképpen a tatárok szövetségesei és előcsapatként lopták magukat az országba. „Kárörömmel csipkedték tehát a királyt azért, mert behozta a kunokat”. Ugy látszik maga a király sem volt biztos ebben a kérdésben, mert mikor 1241 február elején Budára gyűlésben hívta a főembereket tanácskozni a tatár támadás elhárításáról, a kun királyt is megidézte és őrizethe vette. Tudjuk, hogy mikor aztán a tatárok Pest alá érkeztek, Kötönyt a feldühödött nép egyilkolta háznépével együtt, mire a kunok valóban a tatárokhoz állottak.

Az első rémhír csakhamar megjött. „Nagybőjt közepe táján — március 6 körül — futva érkezett a királyhoz a nádor egyik katonája és ura nevében elmondta, hogy a tatárok már eljutottak a szorosig és a gyepűket lerontották és ok nem igen hiszik hogy a nádor ellent tudjon nekik állani, ha csak gyors segílyt nem küld neki a király. A királynak pedig, mert még mindig nem hitte a dolgot, nem voltak kato-

nai. És míg emiatt aggódva töltötte idejét, negyednapra, éjjel-nappal vágatva megérkezett maga a nádor véresen és egyedül, s jelentette, hogy március 18-án megütközött a tatárokkal a szorosnál, s miután övét nyíllal és karddal kegyetlenül legyilkolták ő maga csak kevesed magával menekült meg és most itt van, hogy hírd adja mi történt vele”.

Március 15-én Pest alatt volt a tatár sereg

Erre a király azonnal hazaküldte főpapjait és bárót, hogy seregeiket összegyűjtsék, ő maga pedig sebtiben összegyűjtött hadával átkeft a Dunán Pest városába, hogy bevárja a főpapok és bárók seregeit s utját állja a tatároknak.

Mert a tatár seregek északról, Lengyelország és Verecke felől, s keletről, Erdélyen keresztül is özönlöttek az országba mindenütt vert határőrségeket üve maguk előtt és mind-ut rettentően pusztítva. Már március 15-én Pest alatt voltak előcsapatok s Egert és Vácot is elpusztították Közben az ország haderejének nagy része megérkezett a király táborába, s ő megindult a tatárok fősege elé. Ezek portyázó előcsapatok ősi keleti lovas taktikával menekülést szentelve húzódtak vissza, át a Sajó mögé. Itt áll szembe a két sereg.

Menekülés a tatár mészárlás elől

A székvárho beszorult megvert és menekülő seregben rettenetes mészárlást vittek végbe a tatárok.

Rogerius emlékirata hajmeresztő részleteket ír le a tatárok uralmáról. Elképesztő hideg rendszerességgel végezték pusztító munkájukat. Mikor már visszavonulóban voltak, az elpusztított földön, lépésről lépésre felkutaták az erdőket és vidékük buvóhelyeit és sűrűségeit, hogy amit meg nem találtak odamenet, megtalálják visszajövet. Rogerius maga is tatár fogásból szökött meg egy székfával. Kiszáradt mederben rejtőzik az erdőn,

sok zászlót a főembereknek. De a magyarok elbizakodva sokaságukban mindebből csak gunyt űztek. És a harcra sem kedv, sem lelkesülés nem volt bennük. Még kívánták is, hogy a király csatát veszítsen, hogy aztán ok annál kedvesebbek legyenek neki. Mer azt hitték, hogy ez a csapas csak némelyeket ér és nem mindenkit általánosságban...”

A képzeltet legsúlyosabb társadalmi betegség rágódott ime a magyar nemzet testén: vezető osztálya nem érezte egynek magát az egész nemzettel s annak fejével, királyával. Az ország egyetemes baja nem fájt ezeknek az uraknak. Ok csak a maguk érdekeit, hasznát tekintették, s azért hogy a király meggyengüljön, és ok ismét gazdagok és hatalmasok legyenek, kockára vetették az országot. Nem rajtuk mult, hogy végkép el nem vesztet Nem büntetlenebbek, csak szerencsésebbek voltak Mohács nemzedékénél. Szerencsésük volt, s szerencséje volt a nemzetnek, hogy egy kiváló uralkodó maradt utánuk, aki talpraállította az országot.

Ebben a kitakarodásban reménykedtek a Sajó partján is a magyarok. Az volt a tapasztalatuk mint Rogerius beszéli, hogy az ilyen keleti lovas népség csak végigszágul a falvakon, városokon, zsákmányol s aztán visszavonul. Ahogy őseik tettek egykor, sőt némelykor még maguk is. „De most nem úgy állt a dolog, mert az utóbbi események korántsem egyeztek meg az előbbiekkkel”, teszi hozzá keserűn krónikásunk.

lombos gallyakkal betakarva. Két napig fekdűttünk így, mint a sírban anélkül, hogy fejünket megmozdítottuk volna. Hallottuk borzasztó kiáltásokat, amint közelünkben az erdőszegben eltévedt barnok nyomát követték s az elrejtőzött foglyokra kiabáltak”.

Mikor aztán elcsendesült a vidék s valóban a halál csendje borult rá az elvonulók nyomán, előmerészkednek az életbenmaradtok. Amint meglátják egymást előbb észvesztve menekülnek vissza, annyira rettegnek már minden emberi alaktól. „Erős indulatok közt” hágnak fel egy kimagasló

kőszikla tetején egy csomó menekült találunk, sirva tárgyalják a kiállott veszélyeket és amint a néma tisztből és fakéregből süttő kenyeret eheték végre, „ennek íze edesebbnek tetszett a süteményeknél, melyeket egykor élveztek”. Akiket a tatár megkímélt, azokat az éhhalál tizedelte, s az elvonuló keleti lovasok által kifosztott emberi lakóhelyeket még tolvajok és rablók találták végig.

Nem tartott tovább egy évnél a tatár rémuralom de nyomán az egykor gazdag, népes, virágzó ország felpró-dált pusztaság. J. T.

M. Kir. Közforgalmi Repülőter Nagyvárad

Pályázati hirdetmény

Pályázatot hirdetünk a város határában, a Bóné kut és Aradi ut között, fekvő repülőter területének legelő céljára való bérbeadására. Kizárólag birka legeltetésre. A legelő körülbelül 5-600 birka legeltetésére kiválóan alkalmas, a legelő bérbeadása egy évre történik. A pályázat zárt borítékban a m. kir. közforgalmi repülőter vezetőségéhez Nagyvárad, nyújtandó be. — Részletes felvilágosítást telefonon is ad a vezetőség, telefon szám 22-89.

MEGHÍVÓ. A Biharvármegyei és Nagyvárad Római Katolikus Nőegylet tisztelettel meghívja tagjait 1941. március 18-án az Árvaházban délután 5 órakor tartandó 1941. évi rendes közgyűlésre. Táragsorozat: Elnöki megnyitó. Pénztárnoki jelentés az 1940. évről. Felügyelőbizottsági jelentés. Felmentvény felőli határozathozatal. Költségelőirányzat 1941. évre. Beszámoló az 1940. évi működésről. Esetleges indítványok. Elnökség.

Ziegler Alfons cég

Erfurti magvairól főárjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve meküldi Keresztény cég, Budapest, Fővámter 3. II. sz. üzlet Rákóczi út 4.

Jól jár On is és az órája is,
ha használaton kívüli aranytárgyait, használható órára vagy ékszerre becseréli
Törött aranyat magas napiáron veszek
Gyenge István
órák és ékszerész
Nagyvárad, Rákóczi-ut 19. szám.

KATOLIKUS ÉS REFORMÁTUS MAGYAROK

Írta: dr SZABÓ LAJOS református lelkész

Nagy örömmel vettük Szabó Lajos református lelkész irását. Közlésével azt akarjuk kiemelni, hogy minden megállapításával egyetértünk. Emeltett hírlapi vitánkat is azért szakítottuk félbe, mert a másik oldalán általunk egyáltalán nem szánított és nem óhajtott sikra terelték. Szabó Lajos szép gondolatait csak annyit fűzünk hozzá, hogy azoknak a gyakorlati életben való érvényesítése is mindennél fontosabb volna. Szerk.

Tizennyolc esztendővel ezelőtt

történt. 1923 egyik őszi vasárnapján. Még ma is élénken emlékszem vissza erre a vasárnapra, mely életemnek egészen új indítást adott. A kolozsvári református teológiának voltam hallgatója. A fentemlített vasárnap délelőttjén a Farkas-utcai nagytemplomban a teológia akkori igazgatója, a későbbi püspök, Makkai Sándor prédikált. Öszintén megvallom, professzoraim közül őt szerettem legjobban. Előadásairól soha sem hiányoztam. Ezen a vasárnapon is már jóval az istentisztelet előtt elfoglaltam helyemet. A „Szeretet litkárol” beszélt. Észre sem vettem, hogy önkéntelenül is papírszeleteket szedgettem elő és a templomi ábitat csöndjében jegyzeteket készítettem a kiváló szövegek beszédéből.

...Naponként látjuk — mondotta Makkai — hogy a világban az emberek szemben vannak egymással állítva. Ellenségei egymással — vallás, politika, egyéni, családi, gazdasági érdekek állítják szembe az embereket egymással... Az emberek azt hiszik, hogy vallási, egyéni, gazdasági érdekeiket csak úgy őrizhetik meg, ha eltiporják, összetörnek, összereszlik egy másik embercsoport hasonló érdekeit. Ezt a szerencsétlen hűtöket szentséggé teszik és képesek erre vért ontani, gyűlölni, kivétközni minden emberiségből, állatú lenni. Mi mentheti meg ezt a vesztébe rohanó világot? Az igaz szeretet. Ennek egyetlen útja a megismerés lehet. A szeretet megismerése abban áll, hogy mi belemérülünk mások lelkébe, leküzdve és elvetve minden hamis szeretetet, vagy gyűlöletet... Áttörünk a test burkán, a látszatnak ködén, a külsőségek akadályain és keressük azt, ami mások lelkében igazán méltó a szeretetre... Egyedül lehet valaki barát, vagy ellenség valójában mind Isten gyermeke. Testvért!... Körülbelül ez volt lényege Makkai Sándor professzor beszédének, amelynek teljesen hatása alá kerültem.

Délután P. Trefán Leonardot

Kiváló ferencendi hitzenokot hallgattam meg. Ide is korán mentem, mert az istentisztelet kezdetekor már egy talpalatnyi hely sem volt a kolozsvári katolikusok híres Mátyás-templomában. Észre sem vettem, itt is papírszeleteket veszek elő és önkéntelenül is jegyzeteket.

... Minden embernek — mondotta Trefán Leonard — valahol pásztornek kell lennie, pásztorizni kell.

no gyűjtania. Egyéni életében és a családi életében. A társadalmi és állami életben. Minden embernek életkötelességévé kellene lennie, hogy valahol kigyújtsa az örökös szeretet pásztorizni.

...A szeretet, megértés, becsület, igazságosság pásztorizni. Példát adni arra, hogy testvérek vagyunk. Hogy az ember ellenségének is meg tud bocsátani. Példát és leckét adni abból, amit az evangélium tanít. Mert ennél nem volt és nem lesz soha alapvetőbb igazság: Szeretni Istent mindenkiféleképpen!

Embertársainkat, mint önmagunkat!

Embertestvérek! Nem lehet közöttünk különbség!... mert ugyanazon lelkünk, mert ugyanazon Istenünk van. Ha kezelekbe veszitek a szeretet fényét, ezt az örömet, eloltjátok vele a gyűlölködés poklának minden tüzet!...

Ilyen tónusban prédikált Trefán Leonard azon az örökké felejthetetlen vasárnapon. Később könyvét is megvásároltam, de a felekezeti események egyelőre egy sorát sem olvastam benne.

Gazdag volt számomra

Ez a vasárnap és én magamban akkor csendes fogadalmat tettem: azon az örömhelyen, ahová az Isten kegyelme állít, ennek a felekezeti békeségnek harcosa leszek. Kezdem pályámat is mind jobban és jobban megszeretni. Igyekeztem minden alkalmat szóban és írásban egyaránt megragadni, hogy a református és katolikus magyarok közötti hídverésben én is egyik nap-számos lehessenek. Mint a Magyar Pártnak országgyűlési képviselőjelöltje, ezt a hangot ütöttem meg, amikor magyar összefogásról beszéltem a tisztán katolikus lakosú községekben; ezt a hangot ütöttem meg, mint daloskerületi elnök minden alkalommal, amikor egy-egy dalosünnepély alkalmával százak és ezrek előtt tettem bizonyosságot a magyar dalnak felekezeti és társadalmi osztályok feletti átfogó erejéről; ezzel a hanggal búcsúztattam a káptalan ház egyik udvaráról Fráter Barnabás alispánt; ezzel a hanggal tettem koszorút a tragikus hirtelenséggel meghalt Zsigmond Dezső katolikus hírlapíró barátom koporsójára... és így tovább!

Azzal a hanggal, mely először azon a kolozsvári vasárnapon olyan mélyen megütötte szívemet. És azóta hány és hány kiváló személyiség emelte fel szavát a felekezeti békeség mellett. Ravasz László, a kiváló református püspök e szavakat írta

a koszorúszalagra, melyet a nagy Prohászka koporsójára küldött: „Vidit gloria Dei...” — majd így ír róla megemlékezésében: „Prohászka-kát a mi nemzetünk egyik legnagyobb emberének kell tartani.” Egyik művében ezt olvassom Prohászkanál: „...ha nem lenne békeség az egyes felekezetek között, azt aranyon kellene megvásárolni...” Ezért volt ő nagy a mai nemzedékünk között! És ezért volt nagy Tóth Tihamér is, aki éppen akkor dőlt ki, amikor a legnagyobb szükség lett volna rá. „Dacára annak, — írja egy református vallású igazgatótanító 1928. jun. 8-án Tóth Tihamérhez. — hogy Kálvin tanai szerint imádjuk az Istent, fensé-

Szóda víz
olcsón bármikor
higiénikusan otthon
készíthető.
Palackok és szénsav-
patronok kaphatók és
cserélhetők

TÖRÖK
vas-, festék- és háztartási cikkek
kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

ges gondolatai. — melyeket már sokszor alkalmunk volt szívünkbe vésní — marsandó emlékeket ébresztettek bennünk... Valóban az utóbbi évtizedben Ravasz László református és Tóth Tihamér katolikus püspökök voltak azok, akik a rádió hullámain át is valóban nagy szolgálatot tettek a felekezeti békeség megteremtésében, ápolásában, hirdetésében a hazának. Igen! elsősorban a hazának. Mert a felekezeti villongások megbontják lelkiönket, aláássák népi tekintélyünket és képtelenné tesznek bennünket arra, hogy a komoly, alkotó munkából részünket kivégyük.

Feledhetetlenek maradnak

Deák Ferencnek örökké emlékeztetnie szavai:

„Nincs a polgári szabadság szent ügyének veszélyesebb ellensége, mint az elnyomás és üldözésülte vallásos felekezetiesség, mert ennek indultat küzdésében gyakran felejtve vannak, gyakran föl is áldoztatnak a hazának legszentebb érdekei... nem is külső erőszak fog minket elnyomni, hanem belső egyenlenség, mely a közérőt és közlekedést kifejténi nem engedi... ezért szívemből óhajtanám az egyetértést és rokoni bizodalmat helyreállítva, sőt a jövőre is tisztosítva látni...” Mily igazak és meggyőzőek Deák szavai!

Vásárhelyi János az erdélyi reformátusok kiváló püspökének egyik könyvében olvastam az alábbi kedves epizódot. Az abszolutizmus idejében egy vizitációs körút alkalmával a református püspök négylovas kocsija egy magas hegyre érkezett fel és pihenőt tartottak. Ugyanakkor azonban a másik oldalról a tetőre érkezett a római katolikus püspök négylovas hintója is. Nekik is pihenőt kellett tartaniuk. És akkor a két püspök leszállott kocsijáról, ott a magas hegytetőn, kezelt fogott egymással és barátságosan elbeszélgettek. A hegytetőn való kedves találko-

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Melegágyrámak és üvegek

Nagyvarad, Szt. Janos u. 44-48.

Telefon: 19-13

zás híre egész Erdélyben elterjedt a mindenki boldogan örvendezett ennek a megértő, sokat jelentő közfoglalkozásnak.

Ime ez az, amit mondani kívánok. Van olyan magaslát, amelyen a két eltérő úton járó egyház híveinek találkoznia kell, kezelt kell fogniuk és együttesen kell dolgozniuk. Ez a magaslát a haza oltára. Ez oltár körül nincsenek katolikusok, sem reformátusok. Csak magyarok. Ez a haza csak akkor lesz nagy és boldog ha fiait egyesült erővel építik falait. Ha széthuzunk, az ellenség rést üt a magyar falakon és magyar álmokon.

Akarod-e, hogy boldog legyen ez a Haza? Hogyne akarnád! Akkor lépj a Makkaiak, Trefán Leonardok, Ravaszok, Prohászka, Tóth Tihamérok nyomdokaiba. Meglásd, olyan boldogok és olyan erősek leszünk, hogy a poklok kapui sem vehetnek rajlunk diadalmat.

Nem tudom, lesz-e visszhangja so. rajmunk, melyet a múlt heti hírlapi cikkezések ébresztettek bennem, de egyet tudok, hogy ha egyedül maradok is a hídépítésben, ácsolom tovább e hidat, ácsolom szóval, írással és ha már csak suttogni tudok, suttogásom is csak ez lesz: „Magyarok, ne bántsdátok egymást!”

Ha izléseesen

és jól akar öltözködni, akkor a ruháit csináltassa meg

A. BABITS ANNA

angol és francia nődivat-szalonzója

Gr. Bethlen István utca 6. v. Szalárdi a Pannónia oldalán.

Nagyvárad tñj. város polgármestere 7969—1941. szám.

Hirdetmény

A m. kir. Belügyminiszter ur 141.845 1941. IV. B. M. számú körrendeletével a 7800—1940. M. E. számú rendelet 27. paragrafusának 9. pontjában foglalt felhatalmazás alapján a visszacsatolt keleti és erdélyi területeken fekvő városokban a községi vigalmi adó szedésére nézve a pénzügyminiszter urral egyetértőleg 1941. évi március hó 1-től kezdődő hatállyal szabályzat életbeléptetését rendelte el.

Erről a város közönségét azzal értesitem, hogy a m. kir. Belügyminiszter ur által életbeléptetett vigalmi adóról szóló szabályzat a város fogyasztási adóhivatalánál az érdekeltek által betekinthező.

Nagyvárad, 1941. évi március hó 11. Dr Gyapay László s. k. h. polgármester.

Köcsön könyvtár

könyv- és papírüzlet legelőbb beszerzési forrás

Simon Lajosné

Szent Janos utca 41. szám

MAJOR VILMA

fényképezési szaküzlet és amatőr laboratóriuma

hétfőn nyílik meg

Nagy Sándor utca 1 szám alatt, De-Ka mellett

A március 15-iki ünnepekről készült felvételeket tekint-e meg a kirakatban.

Belvárosi mozgóban.
A kegyelmes úr rokona
 Az első magyar szatirikus vigjáték
 Simor Erzs, Mezey Mária, Csontos, Szilassy stb.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
 MA (volt Dorian) MA
Egy asszony három élete
 a filmek filmje
 Bette Davis és Charles Boyer-val
 előadások kezdete: 3, 6 és 9 órától.

APOLLO Filmszínházban MA!
 Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál a
Rozmaring-ba
 Főszerepben: Turay Ida, Páger és Kabos.

Erdélyi rendeletek a hivatalos lapban

A mérnöki rendtartás kiterjesztése a visszacsatolt területekre

Budapestről jelentik: (MTI) A Budapesti Közlöny pénteki száma közli: a m. kir. miniszteriumnak a mérnöki rendtartás hatályának a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre való kiterjesztése tárgyában, valamint a budapesti mérnöki kamara választmányának és a mérnöki tanácsnak kiegészítése tárgyában kiadott rendeletét.

A VILLAMOS-ENERGIA EGYSÉG ÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSA

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a m. kir. miniszterium rendeletét a villamos energia egység-árának a Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre való átmeneti megállapítása tárgyában. A rendelet értelmében a m. kir. miniszterium további rendelkezésig, de legkésőbb egy éven belül a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre a villamos energia egységárát az iparügyi miniszter a közellátásügyi miniszterrel egyetértésben megállapíthatja. A rendelet a kihirdetés napján lép életbe.

A GAZDASÁGI VERSENY SZABÁLYOZÁSA

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a m. kir. miniszteriumnak a gazdasági versenyt szabályozó megállapítására vonatkozó jogszabályoknak a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre való hatálybalépésének tárgyában kiadott rendeletét.

A VÁSÁROKRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

A m. kir. miniszterium 19206-1941 M. E. szám alatt rendeletet adott ki a vásárookra vonatkozó jogszabályok hatályának a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre való kiterjesztése az országos heti és havi vásárok tartásának az említett területen való átmeneti szabályozása tárgyában. A rendelethez végrehajlási utasítást is csatoltak.

Megjelent a MÁVAUT új menetrendje
 Érvényes március 17-től

Nagyvárad és Berettyóújfalú között:
 Nagyváradról indul (Szent László-térről): reggel 6 órakor és déli 13.35.
 Nagyvárad pályaudvar: 6.00 és 13.49.
 Biharpuszpöki Hangya szög.: 6.16 és 13.51.
 Biharpuszpöki p. u. elágazás (feltételes megálló): 6.19 és 13.54.
 Bors p. u. elágazás (f. m.): 6.26 és 14.01.
 Bors Hangya szögvetkez.: 6.30 és 14.05.
 Artánd: 6.40 és 14.15.
 Biharkeresztes: 6.46 és 14.21.
 Mezőpeterd: 7.01 és 14.36.
 Berettyószentmárton: 7.14 és 14.49.
 Berettyóújfalú: 7.20 és 14.55.
Visszafelé:
 Berettyóújfalú, indul: 7.30, 9.05 és 15.15.
 Berettyószentmárton: 7.37, 9.12 és 15.22.

részre való kiterjesztése az országos heti és havi vásárok tartásának az említett területen való átmeneti szabályozása tárgyában. A rendelethez végrehajlási utasítást is csatoltak.

A VADBŐRÖK ÉS A HAZINYULBŐR FORGALOMBAHOZÁTALA

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli az iparügyi miniszternek a vadbőrök és házinyulbőr forgalmának szabályozása tárgyában kiadott rendeletét.

E fenti rendeletek közül a nagyobb fontosságúakat legközelebb részletesen is közöljük.

Mezőpeterd: 7.50, 9.25, 15.55.
 Biharkeresztes: 8.05, 9.40, 15.50.
 Artánd: 8.11, 9.46, 15.56.
 Bors Hangya szög.: 8.21, 9.56, 16.06.
 Bors p.-u. (f. m.): 8.24, 9.59, 16.09.
 Biharpuszpöki, p. u. elágazás: 8.31, 10.06, 16.16.
 Biharpuszpöki, Hangya: 8.35, 10.10, 16.20.
 Nagyvárad p. u.: 8.45, 10.20, 16.30.
 Nagyvárad, Szent László-tér: 8.50, 10.25, 16.35.
Berettyóújfalú és Püspökladány között:
 Berettyóújfaluból indul: 15.00.
 Bakonyszeg, Hangya szög.: 15.18.
 Püst-pusztá (f. m.): 15.25.
 Biharorda: 15.32.
 Nagyrábé: 15.39.
 Biharagybajom, érk.: 15.49.
 Biharagybajom, ind. 8.00 és 15.51.
 Sárrétudvari: 8.20 és 15.02.
 Püspökladány (Rákóczi-szálló): 8.33 és 16.15.
 Debrecenbe érk.: 9.50.
Visszafelé:
 Debrecenből indul: 14.10.
 Püspökladány (Rákóczi-szálló): 7.45 és 15.27.
 Sárrétudvari: 7.58, 15.40.
 Biharagybajom, érk.: 8.01, 15.51.
 Biharagybajom, ind.: 8.11.
 Nagyrábé: 8.22.
 Biharorda: 8.29.
 Püst-pusztá (f. m.): 8.35.
 Bakonyszeg, Hangya szög.: 8.41.
 Berettyóújfalú: 9.

Gyermekek 4 éves korig, amennyiben külön helyet nem foglalnak, menetdíjat nem fizetnek. Egyébként az 1.20 méternél nem magasabb gyermekek a vonaljegyek felét fizetik 10-10 fillérre felkerekítve.
A poggyász: Nem terjedelmes úti-poggyász személyenként 30 kg. összsúlyig díjmentesen szállítható. Ezenfelül 20 km-ig 20 fillér, 20 km-en feül 40 fillér viteldíjat kell fizetni. Egy személy poggyászainak összsúlya 35 kg lehet.

Az üzem fenntartja magának a menetrendek és díjszabások megváltoztatásának jogát. Az időközli változásokról az utazóközönség hírdetmények és a sajtó útján nyer értesülést. Esetleges késés járat elmaradása, vagy a menetrendszerű csatlakozás elmulasztása kártérítésre igényt nem nyújt. Az üzemfőnökség.

Miért sülyedt a magyarság Trianonba? Mi a szentistváni állameszme?

Dr. Hlatky Endre főispán és Hasznos Imre kereskedelmi iskolai igazgató előadásai

Március 20-án, jövő csütörtökön indul meg a Szigligeti Társaság szeméreműsoros előadásorozata azokról a magyar sorskérdésekről, amelyeknek lényegébe mindnyájunknak illeik behatolni akik kisebbségi sorsunkban husz esztendő elzártságunkban az anyaországi problémáktól eddig kellő alapos-sággal nem pillanthattunk be.

A Szigligeti Társaság igazi nemzet-nevelő kulturmissziót teljesít, amikor ezt az előadásorozatot beindítja. éppen azért meggyőződésünk, hogy az előadások a város közönségének legnagyobb érdeklődésével fognak találkozni.

Az előadásokat a Szigligeti Társaság minden társadalmi különbség nélkül, mindenkinek szánja, éppen ezért azokat teljesen díjtalanul, felépítésgyek nélkül rendezi és pedig hetenként egyszer, mindenkor csütörtökön délután hat és nyolc óra között.

A Magyar Sorskérdések előadásorozatának bevezető előadására sikerült Hlatky Endre dr főispánt, a Szigligeti Társaság tiszteletbeli elnökét meg-

nyerni, aki a jövő heti csütörtöki előadásán: „Miért sülyedt a magyarság Trianonba?” címen fogja megtartani előadását. Ugyanezen este — tekintettel arra, hogy egy-egy előadó harminc-negyven percnél tovább nem beszél, Hlatky Endre dr előadása után egy tíz perces szünet közbevetésével Hasznos Imre kereskedelmi iskolai igazgató a szentistváni állameszme lényegéről tart előadást.

A Magyar Sorskérdések sorozatának első előadását a Városháza nagy tanácstermében tartják, a további előadások színhelyéről a Szigligeti Társaság annakidején hírlapilag értesíti a közönséget.

Borotva olló, hajnyírógépek, kések speciális élesítése Acéllólok borotvák és minden borbély szer-zámok állandóan raktáron
Kellemen Mihály
 művészbüro
 Mussolini tér 5. sz. üzletben.

Az új 46. magy. kir. **OSZTÁLYSORSJÁTÉKON** több mint 10 millió pengőt sor-solnak ki. — Sorsjegykészlet kevés, sűrűgösen rendeljen
UJHELYI ÉS TÁRSA főarúsitónál. Telf.: 123-271.
 Budapest, Szent István-körút 27. sz.
 A húzások április 5-én kezdődnek
Hivatalos árak:
 Nyolcad 3.50 P, Negyed 7.-P, Fél 14.-P, Egész 28.-P
UJHELYI sorsjegyek nyernek!

Pályázati hirdetmény

A Biharmegyei Orvos Gyógyszerész és Természettudományi Egylet ezuton hirdet pályázatot a dr Konrad Béla jutalomdíj elnyerésére.

1. A jutalom összege 100 pengő.
 2. A pályázaton csak a Biharmegyei Orvos, Gyógyszerész és Természettudományi Egylet tagjai vehetnek részt.
 3. A jutalomdíj olyan írásos pályamunka jutalmazására fordíttatik, amely valamely az orvos vagy természettudomány, vagy annak hattarterületén mozgó kérdést úgy old meg, vagy dolgoz fel, hogy ezzel a pályadíj elnyerésére érdemessé válik.
 4. A pályadíj odaítélése felett egy héttagú zsűri fog dönteni.
 5. A pályamunka bármely nálunk használatos nyelven megírható.
 6. A pályamunka gépirasos aláírás nélkül (kb. 10-14 oldal terjedelemben) jelíges levélben az egyesület titkárához nyújtandó be.
- A benyújtás határideje 1941. október 15.

Dr Verzár István, s. k., egyesületi elnök.
Dr Eilender Henrik, s. k., egyesületi titkár.

Rádió, villany, kerékpár legolcsóbban
BENEDEK és GYARMATH
 Sas passage, Paplanúziét mellett

HÍRDETMÉNY

Tudomásomra jutott, hogy henteseknek, mészárosoknak, vendéglősöknek és általában élelmiszerarúsitással foglalkozó iparosoknak hatósági üzletvizsgálatokat ellenőrző könyveket kinnálnak eladásra. A nyomtatványokat árusító egyének mint hatósági közegek lépnek fel sokszor. Figyelmeztetem az összes élelmiszerek előállításával foglalkozó iparosokat és kereskedőket, hogy ezideig hatósági üzleti könyvek előállítására és forgalombahozatalára senkinek engedélyt nem adtam és hogy ezidőszertint forgalombahozott könyv nem is felel meg annak, amit rendszeresíteni kívánok. Az eladásra kínált ilyen könyveket tehát ne vegyék meg és amennyiben az azokat elárusító egyének hatósági közegeknek adnák ki magukat, őket a legközelebbi rendőrszemnek adják át.
 Nagyvárad, 1941. március 12.
Dr Soós István, polgármester.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.
 ELOFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30.
 félévre 15. egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér
 Telefon: 12-27.
 Postatakarékpénztári számközlőnk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem örünk meg és nem
 adunk vissza

* Az Első Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaságnak a visszacsatolt területre eső egész biztosítási állományát az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vette át. Ennek megfelelően az Első Erdélyinél megkötött tűz, betörés, baleset, autós, szavatossági és életbiztosítások most már az Első Magyar Államnak fenn a biztosítások díjai tehát az Első Magyar Állam fizetendők és a károkat is az Első Magyar rendezi a fizeti ki. Biztosítási ügyekben forduljon tehát az Első Magyar főgynökségekhez. Az 1857-ben alapított — legrégebb és legnagyobb biztosító magánvállalat, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság helybéli főgynöksége, amely ez évi január hó 1-én átvette az érdekkörébe tartozó Első Erdélyi általános biztosító részvénytársaság teljes (tehát kár- és baleset, valamint élet-) biztosítási-állományát készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

Lapunk legközelebbi száma a nemzeti ünnep és vasárnap után hétfőn, a rendes időben jelenik meg.

AZ ERDÉLYI IRODALOM ÜNNEP. A BUDAPESTI VIGADÓBAN. Budapestről jelentik: A Katolikus Irodák és Hírlapírók Országos Pázmány Egyesülete csütörtökön este tartotta meg reprezentatív irodalmi estjét a Vigadóban, amely zsűfoglalás megjelent előkelő közönséggel. Az ünnepi beszédet Sándor Imre kolozsvári püspöki helynök mondta, majd György Lajos dr. kolozsvári tanár, a Corvin rend tagja tartott érdekes előadást Erdély irodalmáról. Pálóczi György Károly szatmári kanonok, országos képviselő, a kiváló költő két szép költeményét adta elő. Onody Ákos, a Nemzeti Színház művésze Dsida Jenő, Erőss Alfréd, Magyar Bálint és P. Jánosy Béla versét szavalta. Németh Mária operabájosnő Hlatky Endre dalából énekelt s végül Dénes Gizella mondott záróbeszédet.

Tavaszi nagyfakaritáshoz parkettkefe, falporló, keféseprű, parkettbeeresztő és mindenféle festékek legolcsóbban

Sern S. Endre cégnél
 Hlatky Endre (Zöldfa) utca 10.

Mérnököt keres a város az inség munkálatokhoz. A polgármesteri hivatal közli: A Nagyvárad thi városnál folyamatban levő inségmunkáknál egy mérnöki oklevéllel rendelkező mérnök ideiglenes napidíjas minőségben alkalmazást nyerhet 12 pengő napidíjjal. — Az alkalmazás teljesen ideiglenes és minden jogigény nélkül háromkor megszüntethető. A polgármester felhívja mindazokat, akik ezen alkalmazást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket minél előbb nyújtsák be.

MAROSVÁSÁRHELYRE ÉRKEZETT JÓZSEF FERENC KIRÁLYI HERCEG. Marosvásárhelyről jelenti a MTL: József Ferenc királyi herceg gépkocsin ideérkezett. A királyi herceget gróf Toldalagi Mihály főispán és Májay Ferenc polgármester fogadta. A királyi herceg megtekintette a székely főváros híres kulturálatájaként képrát s a székelyföldi iparmúzeumot és a város házáat. Este a főispán látta vendégül vacsorán. Pénteken a királyi herceg a Teleki-könyvtárat tekintette meg, majd résztvett a társadalmi élet vezetőknek részvételével rendezendő ebéden.

HAASZ ISTVÁN TÁBORI PÜSPÖK SZEKELYFÖLDI KÖRÜLTÁJ. Marosvásárhelyről jelenti a MTL: Haasz István tábori püspök székelyföldi körútján ideérkezett. Megtekintette az itteni helyőrséget és beszédet intézett annak tagjaihoz.

Riv. csapágy lerakat

Kerékpárok és autó felszerelési cikkek.

Bakus András
 Nagyvárad, gr. Bethlen István u. 9

Pénzügyi és adó-szakelőadás a Kereskedelmi Csarnokban. A nagyvárad Kereskedelmi Csarnok nagytermében 16-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a pénzügyigazgatóság szakelőadó által megtartandó igen fontos pénzügyi és adó-szakelőadásra felhívjuk az összes iparosok és kereskedők figyelmét. Az előadásokon különösen a vendéglátók, kocsmárosok szállodások, cukrászok, cukorkakészítők, mézeskalácsosok, pékek, molnárok, darálók és ezen cikkek árusításával foglalkozó kereskedőket hívjuk meg hogy szíveskedjenek megjelenni. Nagyvárad, 1941. március 14-én. Nagyvárad és Vidéke Ipartestülete nevében: Szabó Károly elnök, dr. Kiss Endre főjegyző. A Kereskedelmi Csarnok nevében: dr. Horváth Arpad elnök, dr. Kalas László főtitkar.

Hölgyek itt a tavasz
 Baueroltassa haját
Rammingernél Bazár-
 enület

FELHÍVÁS A CIPESZ KISIPAROSOKHOZ! Tekintettel arra, hogy a cipészműhelyek osztályozása a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara felkérésére megörtént, felkérjük tagjainkat hogy irodánkban haladéktalanul tekintsek meg osztályozásukat, mivel a névsort 4 (négy) nap alatt véglegesen lezárjuk és ezután semmiféle kifogást nem lesz módunkban figyelembevenni. Felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy a fenti idő alatt okvetlenül jelentkezzenek mert ezen osztályozástól függ a legkisebb munkabérek elrendezése Nagyvárad és vidéke Ipartestülete nevében: Szabó Károly elnök, dr. Kiss Endre főjegyző.

Hét tagú bizottságot választottak az Erdélyi Fürdők Szövetsége élére. Marosvásárhelyről jelentik: MTL: Az Erdélyi Fürdők Szövetsége 7 tagú bizottságot választott a szövetség ügyeinek intézésére. A bizottság megkezdte működését. Sikertült két budapesti nagybank révén megfelelő olcsó hitelt biztosítani az erdélyi fürdők rendbehozására és kibővítésére.

* Butoraink országos birnevének títka: megbízható minőség, olcsó árak, izléses forma. „Arta” butorcsarnok Nagyvárad, Pannónia szálló mellett.

A „Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Kézdivásárhe. ytól Nagykárolyig...

Ez volt a hivatásunk tíz éves ki-sebbségi harcunk idején is: összefogni a magyarságot Erdély nyugati határától fel egészen Bukovina, Moldova és a legsötétebb regát magyar településeig. Mindig a valóságok alapján állottunk. Népközösséget, népi politikát hirdeltünk, és ugyanakkor az érdekek és érzések közösségébe fozásztottuk össze a magyarságot. Ennek a szent közösségnek egyesítő tüzé mindig az áldozatkészség volt. A hajhajutott magyar megsegítésén keresztül érezték meg az egymástól 'á' vol lakó magyarok az összetartozás nagy valóságát. Ugy éreztük, hogy az árvizkárosultak gyűjtésével is ezt a mindenképpen való politikát, az igaz népséget szolgáljuk. Nagykárolytól Kézdivásárhelyig megmozdult a magyarság szíve és örvendetesen gyűlt az adomány az árvizkárosultak számára. Ez a gyűjtés, ezek az adományok kapcsoltak majd bennünket igazán a duma-menti testvérekhez.

Elismeréssel adózunk a kézdivásárhelyi Kereskedők és Kereskedő Ifjak Körének és az Önkéntes Tűzoltó-Egyesületnek, dr. Molnár Imre oklándi birtokosnak, Komzsk Alajos fűrdőbirtokosnak, akik példái adták mindenkinek nemes áldozatkészségükkel. Külön köszöntjük Perjesi Jenőke övodást, aki apró filléreiből rakosgatta össze az áldozat oltárára letett pengőjét. Adja meg az Isten érte és adjon szülemek sok örömet benne.

Eddigi gyűjtésünk:	3748.21 P
Ujabb adományok:	
K. V. Nagykároly	100.— P
A kézdivásárhelyi Kereskedők és Kereskedő Ifjak Körének gyűjtése tagjai között	285.— „
Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Kézdivásárhely	100.— „
Bálint Vilmos plébános, Csikszenttamás	10.— „
Csintalan Lajos kántor-tanító, Csikszenttamás	5.— „
Schneider Alajos, Nagyvárad	5.— „
Dr. Molnár Imre vez. kir. járásbíró, Oklánd	20.— „
Papp Antal, Oklánd	10.— „
Nemes Balaázs Oklánd	2.— „
Schvarc Jolán, Oklánd	6.— „
Császár Ilona, Oklánd	3.— „
Rácz Erzsébet, Oklánd	2.— „
Varró Marcella, Oklánd	5.— „
Benedek A. Oklánd	1.— „
Szeri Ferenc, Nagyvárad	3.— „
Dautlich Pál villanyszerelő, Nagyvárad	20.— „
Májér József ny. postaalitst, Nagyvárad	3.— „
Moldován Demeter Nagyvárad	1.— „
Özv. Papp Lajosné nyugdíjas Nagyvárad	2.— „
Perjesi Jenőke övodás, Nagyvárad	1.— „
Özv. Kámpján Györgyné, Nagyvárad	3.— „
Karácsony Mihály és neje, Nagyvárad	5.— „
Zoltán István, Nagyvárad	1.— „
Komzsk Alajos, Püspöktúrdó	50.— „
Összesen	4391.21 P

MÁRCIUSI ÜNNEPSÉGEK

Március 15-én, szombaton délután 5 órai kezdettel a Gróf Széchenyi István Állami Gépipari Középiskola tanulóifjusága hazafias ünnepélyt rendez az iskola nagytermében (Schnauch tér 26.). Az ünnepélyen szavalatokkal, ének-számokkal és szavalókorussal szerepelnek a tanulók. Az ünnepi beszédet Szaday Sándor tanár mondja. Minienkit szeretettel meghív az intézet tanári kara és ifjusága. Belépődíj nincs.

A Nemzeti Munkaközponi vezető-sege felkéri a borbély, fodrász és manikűr-munkásokat, hogy március hó 15-én reggel 9 órára a NMK-nál jelenjenek meg, ahonnan felvonulnak az Országzászló elé. Délután 7 órakor a NMK nagytermében diszeloadás lesz.

A Katolikus Legényegylet szombaton hazafias ünnepséget rendez melyen az ünnepi beszédet Timkó István szegediekész mondja. A zene és énekparti részeket András Ede zenetanár, országos karnagy vezényletével a Legényegylet Liszt Ferenc Ének- és Zenekar adja elő. Hangverseny-mester: Kriszta Miklós.

Nemzeti ünnep az evangélikus egyházban. Az evang. egyház templomában (gr. Csáky-utca 26.) szombaton

10 órakor kezdődik az ünnepélyes istentisztelet, melyre a hívek az uton smeghívatnak. A tanulóifjuság teljes számban kell, hogy résztvegyen ez istentiszteleten, mely két évtized szomorú emléke után örömmel és hájjával leszen megünnepelve.

MÁRCIUS

„Selymit a barka már kitakarta, sárga virágját bontja a som. Fut, fut az áram a déli sugárban s hőkken a hó a hideg havason.

Barna patakja napra kacagva s lomha Marosba csengve siet, Zeng a csatorna, zeng a hegy orma s zeng — ugye zeng, ugye zeng a szíved?”

APRILY LAJOS

Márciusi ünnepségek a nagyvárad iskolákban. Március 15-én, szombaton délelőtt 9 órakor a nagyvárad-újvárosi római katolikus elemi fiúiskola növendékei a Katolikus Legényegylet nagytermében hazafias ünnepséget rendez. Délután 4 órakor az immaculata intézet nagytermében lesz ifjusági hazafias ünnepség.

Tavasza tisztítsa vagy festesse

at peccsates vagy divatjamult ruhazatát!

Ujja, divatosá varázsoljuk!

Vállalunk mindennemű bőrtárgyak festését is!

RAPID Szent László tér 5 és Szent János utca 46.

KÖNYVISMERTETÉS

P. Heribert Jone:
Gesetzbuch des Kan. Rechtes
 Erklärung der Kanones
 II. köt. — 619 l. — PADERNBORN,
 SCHÖNINGH — füzve 9, kötve 11 Mk.

P. Jone, német kapucius atya, jeles erkölcsani író, 2 éve indította el a 3 nagy kötet kódexmagyarozatát. Az I. kötet, amely a Kódex I. és II. könyvét öleli fel: a múlt évben mutattuk be olvasóinknak. Ime most a II. kötet fekszik előttünk. Ez a kötet az Egyházi Törvénykönyv III. részét, a dologi jogos (De rebus) tárgyalja, a 726—1551. kánonig. — Az I. kötetnél alkalmazott módszer szerint jár el: Minden kánont előbb szabatos német fordításban közöl. — Már a fordítás maga is magyarázat az által, hogy a) b) c) jelzéssel logikai egységeire bontja és a vezető gondolatot nyomdatechnikailag kiemeli. A szöveg után szótani, tárgyi és összefüggésekre mutató magyarázat következik, — a szorosán vett törvény-magyarázat garmond szedéssel, az alapvető fogalmak kifejezése pedig peritibetivel. Mindenütt a legújabb egyházjogi irodalom felhasználásával, a legújabb hivatalos magyarázatnak és a Szent-szék hivatalos intézkedéseinek gondos beledolgozásával, pontos, hivatkozással a fordításokra, és a párhuzamos helyekre. A magyarázatok rövidke szabatosak és könnyen érthetők.

Az ilyen, kánonok szerint haladó kommentároknak a gyakorlati embere szempontjából felbecsülhetetlen előnye az, hogy azonnal rányitnak a kérdéses kánonra és nem kell egy rendszeres nagy munkában soká keresni a kívánt kérdést.

P. Jone könyvét minden lelkipásztoroknak, akik a Kódex pontos értelmét gyorsan és biztosan meg akarja ismer-
 ni, igen ajánljuk.

Fritz Tillmann:
Die Sonntäglichen Episteln
 im Dienste der Predigt erklärt
 Düsseldorf, Mosella-Verlag, 740 l.

Az Egyház minden szentmisében igazában két prédikációt intéz a hívekhez: egyet a napi szent leckében, a másikat a mai szent evangéliumban. A szentleckének az ősegyházban igen nagy jelentősége volt; a hívek a vasárnapi szentleckében kaptak meg a heti parancsukat. Azt megszívlelték és ki is vitték a hétköznapi életbe. Persze akkor a szentleckék zövege időben is közelebb állt a hívek életéhez, könyvben felfogták. A mai hívek nem olyan könnyen értik meg az ősegyház hívei számára szóló mélyértelmű, intelmekét. Pedig milyen tartalmasak és erőteljesek azok. Mennyi hűbőrerő volna bennünk, ha hétről-hétre a hívek elé állítanók, vagy legalább némely esztendőben végigmenne rajtuk az igaz-
 hirdető lelkipásztor.

Azt akarja megkönnyíteni Fr. Tillmann jelen hatalmas kötetével, amely már 4. kiadását éri. A szentleckék görög szövege és előbb szöszterinti, majd elfogadott német szövegnek közlése után megrajzolja a szöveg történeti hátterét, majd szöszterinti magyarázatát adja, utána homiletikus értékeit mutatja.

Kitűnő tudományos magyarázat előrendű lelki olvasmány és homiletikus forrásmunka is.

Karl Drexel:
Feldkurat in Siberien
 Innsbruck, Felizian Rauch

A szerző a 2. tiroli „Kaiserjäger”-ezred tábori lelkészeként került a világháború legelején az orosz frontra és ezredével együtt 1915. augusztus 17-én Kavarszkánál orosz fogságba esett. Mint ilyen élte végig Oroszország mozgalmas éveit és a hadifoglyok szomorú sorsát 1920-ig, amikor végre sikerült visszajutnia hazájába. Végigutazta egész Oroszországot Ravaruskától a japán határig, hónapokon — teléveken át ült különféle börtönökben, amikor ismét szabad lett, halálmegvető aidozatossággal kereste föl szegény hadifogoly társait, akiknek másszá vidéken híres mentőangyaluk voltak és az egymást követő orosz forradalmak közül közepette élte le 5 évi fogságát.

Mindez jó előre igen érdekessé, sőt érdekesítővé teszi kalandos életének leírását. Fokozza e hatást írói készsége és az érdekes illusztrációk szép száma. 20 év lefolyása pedig tisztultabb távlatot ad mindennek a megírására.

Szomorú idők hőseit termelnek. Karl Drexel ilyen hős, az önfeláldozó katona-pap példaképe. Azért könyvét méltán nagy érdeklődéssel fogadták mindenfelé.

Maderspach Viktor:
A románok nyomában

Különös érdeklődésre tarthat számot napjainkban Maderspach Viktor munkája: „A románok nyomában”. A szerző, aki a világháborúban huszárkapitányi rangban vett részt a román betörést követő megtört háborúban, színes, regényes leírást ad erről a rendkívül élményről.

Munkájának elején ismerteti a román betörést és annak megelőző eseményeit, az európai író tárgyilagosságával és a magyar katona lezagsárgézetével. Maderspach Viktor egyébként Erdély szülőltje, a Retezat vidékéről származik, ismeri a „kis haza” tájait, népét — Erdély egész lelkét.

Az izgalmas könyv napközben adja elő az erdélyi és havasalföldi hadjárat történetét, a hegyi dandárnál teljesített szolgálatot, majd az első összecsapásokat, és a diadalmas előnyomulást. A tábori élet minden lendületes szépsége, az előőrsesutározásokról és ütközetek minden izgalma megtalálható ebben az igazságos, friss, kitűnő könyvben, melynek szereplői magyarok, németek és románok. Katonák — mindegyik nemzet hagyományai szerint. A Zsil völgyétől a Fekete tengerig mutatja be Maderspach Viktor az emlékező hadjárat filmszerű történetét, kitűnő térképvázlatokat mellékel munkájához, melyek nélkül is egyike volna a legtárgyilagóbb háborús könyveknek.

ZÁSZLOT KAPOTT A VÁRAD-UJVÁROSI KÖZPONTI EMSZO

Először nem mertünk nagy reményeket fűzni az Emszó-mozgalom nagyváradi terjeszkedéséhez, mert úgy láttuk, hogy ezt az olyan erősen megméltelyezett váradi társadalmat talán már senki és semmi nem tudja felrázni abból a közönyből és rosszindulatú elzárkózásból, amely minden olyan gondolat iránt megvilványult, — amely szakítva a zsidó-liberális gondolkozással — egy új testvéri megértésen alapuló szociális Magyarország felépítését akarja. Nehéz volt elképzelni Nagyváradon egy olyan mozgalomnak a sikeres működését, amely a keresztény igazságoknak a gyakorlati megvalósítását akarja.

Nem lehetett sikert remélni, mert Várad zsidai gondoskodtak arról a huszonkétéves megszállás alatt, hogy a felszabadulás után is a város lelke az ő hatásuk alatt maradjon továbbra is.

Azonban most, hogy az Emszó-mozgalom útjára indult, jóleső örömmel állapíthatjuk meg, hogy nincs még elveszte minden. Vannak még ebben a városban is emberek, akik szívvel-lellekkel várják az új szociális Magyarország eljövését és nemcsak várják, hanem dolgoznak is érte. Az egyetlen szépséghiba talán csak az, hogy ezek az emberek túlnyomórészt az „alacsony osztályból” kerülnek ki. Gyárimunkások, napszámosok, iparos-gédek. De ez nem baj. Mert azért a világért küzdenek, amelyik felemeli őket ebből a sorból és a magyarságuk jogán egyenrangúsítja őket azokkal, akik az „alacsonyrendűségükkel” szemben a „felső tízezernek” tartják magukat.

Szinte meglepő az az érdeklődés, ahogy nap-nap után jönnek emberek az Emszó irodájába és ismerőseiktől halott tájékoztatásokra hivatkozva, bővebb felvilágosítást kérnek az Emszó céljairól és működéséről. De nemcsak egyes emberek, hanem az egyesületek képviselői is egymásután jelentik be csatlakozásukat és kérik, hogy az eddigi szétforgácsoltott keresztény munkásegysületeket egyesítsék az Emszóban. Az Árpád Vezér-úton levő Turul selyemszövőüzem munkásai felajánlották az Emszóhoz azt a zászlót, amelyet az egyik munkásnő még a román megszállás alatt éjszaka titokban készített. Természetesen az Emszó vezetősége örömmel fogadta az ajándékot és elhatározta, hogy a csatlakozott egyesületekkel karöltve rendezendő kultúrdelutánon fogják a zászlót felavatni. A zászló nehéz időkben mindég egyesítette a magyarságot. Ma is nehéz időkben élünk, a trianoni rablánc letérese után ez a zászló lesz az, amely a lelki rabságból felszabadulni akaró Nagyvárad keresztény dolgozóit egyesíti.

Gyümölcsiákról
 alma, körte 3—4 éves 1 drb
 70—80 fillér.

szőlőoltvány
 és Berlandieri 2 éves gyümölcs-
 vészektől kérijen ártégyéket

Szücs telep, Bihardioszeg., 17.

Az érdekesítő, mindvégig élvezetes munka ára, finom vászonkötésben öt pengő 20 fillér. Az elegáns kiállítás a Stádium vállalat izlését dicséri.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Kisebbségi Körlevél legújabb száma. A Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet kiadásában megjelenő Körlevél legújabb számát jugoszláv számnak szánta. Bevezetőül közli a jugoszláv-magyar örökbarátsági szerződés szövegét, dr Boczán Béla: Szerbek és horvátok cím alatt a két nép fejlődését vizsgálja. A Körlevél ismerteti a jugoszláviai magyar kisebbség iskolaviszonyait, a jugoszláviai magyar irodalom helyzetét (Csuka Zoltántól), a jugoszláviai magyarság gazdasági problémáit (Gyöngyösi Dezsőtől), a magyarság kulturális életét 1940-ben (Sümegey Mihálytól). Jugoszlávia a számok tükrében cím alatt a mai Jugoszlávia adatait ismerteti. Krónika cím alatt pedig foglalkozik a Körlevél az Obzornak a Kisebbségi Intézetnek egy a horvát kérdéssel foglalkozó tanulmányára adott válaszában.

A Külügyi Szemle márciusi kötete. Impozáns kötetben most hagyta el a sajtót a dr Drucker György szerkesztésében megjelenő Külügyi Szemle márciusi száma. A világpolitikának nincsen olyan időszerű eseménye, amelyről tanulmányt, cikket, kisebb közleményt vagy hírt ne találunk a külpolitikának ebben a valóban élő lexikonjában. Első helyen hozza a Külügyi Szemle azt a gyászbeszédet, amelyet gróf Teleki Pál miniszterelnök a közelmúltban elhunyt gróf Csáky István külügyminiszter ravatala előtt tartott. Halálának ötödik évfordulója alkalmából Berzeviczy Albert és az olasz-magyar barátság” címen dr Márffy Oszkár írt adatokban gazdag, kegyeltes visszaemlékezést. „A jó béke feltételei” címen dr Pongrácz Kálmán közöl kitűnő tanulmányt néhai gróf Andrássy Gyula 1915-ben „A jó béke céljai” címen

Textil-szövetárak
selyemmaradékok
 a v választékban
PARÓCZAY ISTVÁN
 cégnél, Szent László-tér 7.

megjelent művéről, amely megdöbbentően időszerű megállapításokat tartalmaz. Időszerű dr Buócz Elemér „A tengelyhatalmak gyarmatpolitikai törekvései” című adatokban rendkívül gazdag tanulmánya is. „Irország és az Angol Birodalom” címen dr Szende Zoltán írt figyelemreméltó, ma szintén aktuális tárgyú cikket. „Az amerikai fegyverkezés”-ről dr Kertész István írt tanulmányt a legfrissebb adatok felhasználásával. Végül Sziám s Francia-Indokína háborúját dr Kürthy Sándor taglalja sikerült tanulmányban. Külön rovatok számolnak be a legfontosabb nemzetközi jogi, világgazdasági, kisebbségi stb. eseményekről, Magyarország külföldi kulturális kapcsolatainak legújabb momentumairól stb. A Nemzetközi Okmánytár a legutóbbi események fontosabb dokumentumait hozza. Igen gazdag a külpolitikai Irodalmi Szemle, ugyszintén a Magyar Külügyi Társaság legutóbbi működéséről szóló beszámoló is. A Külügyi Szemle évi előfizetési díja 10 pengő. — Mutatványszámot szívesen küld a külügyi Szemle kiadóhivatala, Budapest V. Országháza.

RÁDIÓ

SZOMBAT, MÁRCIUS 15.
 8.00 Ebresztő. Szózat. Hanglemezek.
 8.45 Hírek.
 9-9.45 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból.
 10.11.20 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi Főplébánia-templomból.
 15.00 „Az erdélyi fejedelmek hadseregei.” Markó Árpád csendes előadása.
 15.30 Pertis Pali cigányzenekara
Közben
 16.00 „Magyar önismeret.”
 16.30 „A márciusi napok lözményei.” Irtó Semtey Károly. Felolvasás.
 17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Honvédekzenekar.
 18.00 „Márciusi tüzek.” Ruszin legenda 1849-ből.
 18.30 Stefáni Imre Liszt-műveket zongorázik.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 „Innen-onnan.” Hangképek.
 19.50 „Mrciusi szimfónia.”
 20.40 „Mrciusi arcképcsarnok.”
 21.40 Hírek, időjárásjelentés.
 22.00 Közvetítés a Hungária-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.
 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
Kb.
 23.25 Hanglemezek.
 24.00 Hírek.

VASÁRNAP, MÁRCIUS 16.
 8.00 Ebresztő Szózat. Hanglemezek.
 8.45 Hírek.
 10.00 Református istentisztelet a Kálvin téri templomból.
 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból.
 12.30 Székesfővárosi Zenekar.
 13.00 Rádiókrónika.
 13.45 Hírek.
 14.00 Hanglemezek.
 15.00 A kaposvári gazdasági iskola Vándorgyűlése.
 15.50 Szalonótos.
 16.30 Az árvizekről.
 17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Honvédműsor.
 18.00 Magyar est.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 Vidám tarka est.
 20.20 Sporteredmények.
 20.50 Virrasztás. Tamási Áron elbeszélések.
 21.15 Wanda Luzzato hegedűl.
 21.40 Hírek, időjárásjelentés.
 22.00 Tánclémezek.
 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 23.25 Mursi Elek cigányzenekara.
 24.00 Hírek.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 17.
 6.40 Ebresztő. Torna.
 7.00 Hírek. Közlemények. Etrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 Az első gőzhajó Budapesten.
 10.45 Híres olasz kegyhelyek.
 12.00 Harangszó.
 12.10 Lovoási Ferenc cigányzenekara.
 12.40 Hírek.
 13.30 A Rádió Szalonzenekara.
 14.30 Hírek.
 15.20 Rendőrzenekar.
 16.15 Diákféltára.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Olasz tánclémezek.
 17.40 A magyar-jugoszláv labdarugómérkőzés.
 18.45 Budapesti Kamarakórus.
 19.00 Hírek.
 19.20 Tárogatónégyes.
 19.40 Az én postakocsim.
 20.10 Az Operaház zenekara.
 21.40 Hírek.
 22.00 Közvetítés a Baross kávéházból. Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. Csokolányi József énekel.
 23.00 Hírek.
 23.30 Filmdalok hanglemezeiről.
 24.00 Hírek.

SZINHÁZ

János Vitéz - ünnepi diszelőadásban Dayka Margit és D. Kovács József fellépésével

Kacsóh Pongrác örökbecsű daljátékát tűzte műsorra a színház igazgatósága szombat estére ünnepi diszelőadásra. A színház méltóképpen akarja megünnepelni 22 év után a felszabadult Nagyváradon az első március 15-én és ez örökbecsű daljátékot, amely Petőfi Sándor szövege olyan paradés szereposztásban hoz ki, amilyenre példa eddig nem volt. Iluska szerepét Dayka Margit, Kukorica Jancsint D. Kovács József játssza. A többi főszerepeket: Pogány Janka, Horváth Mici, Molnár Iván Nagy Ferenc, Bihari Zoltán és Berengh Béla játsszák. A János vitéz szombati előadására a helyi mérsékelttel emeltek, amelyre semmi nemű kedvezményes és szelvényjegyek nem érvényesek.

8 órakor. Világvárosi ruhák. Ragyogótáncok. Fővárosi műsor.

Heti műsor:

Szombat este háromnegyed 8 órakor **nemzeti ünnepi diszelőadás**. Dayka Margit és D. Kovács József vendégfellépésével: **János vitéz**. Kacsóh Pongrác örökbecsű daljátéka. Kiegészített zenekarral.

A színházi iroda közleményei:

Hétfő este háromnegyed 8 órakor filléres helyiárakkal: **Tisztességes Anna**. Operett újdonság. Helyiárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Kedd este háromnegyed 8 órakor az árvízkarosultak felszólítására ünnepi előadás. Színrekerül: a **Földindulás**. Kodolányi János színműve. Rendes helyiárakkal.

Szerda este háromnegyed 8 órakor: **A világhírű Hungária balett**. Egy esti vendégjátéka. Közreműködik a balett teljes együttese. Teljes 2 és fél órára. Világvárosi ruhák. Ragyogótáncok. Mérsékelttel emelt helyiárakkal. Az évad szenzációja.

— **Gellérthegyi kaland** — filléres helyiárakkal. Szombaton délután 4 órakor Körössi Zoltán operett újdonsága.

Péti só,
 szuperfoszfát, káli műtrágya,
 nemes vetőburgonya, raktárra
 érkezett.
Mezőgazdák Főbizományosa
 Mussolini-tér 16. — Telefon: 10-50.

a Gellérthegyi kaland lesz a színház műsorán filléres helyiárakkal. Helyiárak 30 fillértől 120 fillérig.

— **Hajnalodik**. Vasárnap délután 4 és este háromnegyed 8 órakor lesz ismét műsoron Fekete István nagyszerű színműve, teljesen a bemutatott előadás szereposztásában, rendes helyiárakkal.

— **Tisztességes Anna** — először filléres helyiárakkal hétfőn este lesz a színház műsorán. Helyiárak erre az előadásra 30 fillértől 120 fillérig.

— **Földindulás kedden este ünnepi előadásban**. Az árvízkarosultak felszólítására a színház kedden este színelőadást rendez. Bemutatásra kerül Kodolányi János óriási sikerű színműve a Földindulás. Működik az árvízkarosultakon való segítség emberbaráti és testvéri kötelesség mindenkit elvárunk erre az előadásra.

— **Jön a világhírű Hungária balett** karra, nagy kórossal. Mérsékelttel emelt helyiárakkal.

Vasárnap délután 4 órakor és este háromnegyed 8 órakor: **Hajnalodik**. Rendes helyiárakkal.

— **Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház elővételi pénztárnál.**

teljes együttese. Egyetlen esti vendégjátéka szordán este háromnegyed 8

APRÓHIRDETÉSEK

szavanként 10 fillér, állás keresőknek 25% kedvezmény

Különlétele

Eladók különféle butorok, ágynemű, hencser és egyéb háztartási cikkek. Mikszáth utca 31. (volt Szeles u.) 60

Takarékos gazdasszony Gűlbabáeri 14 Ellarozsáért 12, vöröshagymáért 28, roghagymáért 70, dugbagymáért 2 pengőt fehér és tarka babért 54-60 fillért fizet Juresáknál. Nagypiac, telefon 11-96.

Arnheim pézszekekrény, — Wertheim kasszákát — National géptart megvételre keres Stern géptechnikus Kacsóh utca 20. 47

TELLUS óra
 megbízható !!!
 Kérjen vásárlásnál
TELLUS órát

Fűszer, festék kereskedők, denaturált szesz rendelhető **Pusztai Rezső** denaturált szesz elosztónál **Gyula**, Munkácsy Mihály utca 36. Telefon 259. Csekk száma 2442. 956

Fü-biciklit háromnegyedest megvételre keresek. Cím Matula festéküzletben. 58

Fotókipt eredeti okmányairól leggyorsabban készít Fotó Aurora, Rákóczi utca 8. 15

Építések figyelmébe! „Akrazát” a biztos falszigetelő minden műszerrel kapható. Főlerakat: Kovács Károly. Nagyvárad Mikszáth u. 26. 365

Lakás

Város legszebb helyén kiadó kétszobás, fürdőszobás garconlakás magánházban levő külön épületben május 1-re. Megtekinthető délelőtt 12-1 között. Ritoók Zsigmond utca 12. a/c. 61

Kiadó 2 szoba fürdőszobás udvari lakás. május 1-re. Vörösmarty u. 27. (Felső csengő) Megtekinthető 10-3-ig. 38

Három szobás, modern utcai lakás kiadó. Lukács György utca 49. 44

4 vagy 5 szobás lakást, lehetőleg családi házat keresek belterületen azonnalra vagy május 1-re. Ajánlatok: M. kir. tiszt. főorvosnak Madách u. 2. 43

Központban két egymásba nyíló butorozott szoba, fürdőszoba használattal március 15-re egy vagy két személynek kiadó. Cím a kiadóban. 29

Elegáns utcai butorozott szoba kiadó. Csengeri u. 2. 14

Adás-vétel

Főtúvonalon átadók: fűtőrendszer, legmodernebb felszereléssel. Fényképeszeti műterem. Vendéglősház eladó. Fűszerüzletet, bérbeadók engedéllyel. Székely Magyar utca 3. 52

Aranyat, ezüstöt, ékszer magas áron veszek Haslinger ékszerész Rákóczi utca 8. 545

A Kereskedelmi Csarnok felhívása a nagyváradai kereskedőkhez. Kérjük összes tagjainkat hogy ma délelőtt 10 órakor szíveskedjenek a Csarnok dísztermében tartandó ünnepélyen megjelenni. Innen testületileg zórt rendben felsorakozva fogunk a Szent László tere tartandó ünnepélyen megjelenni. — Hétfőn este fél 7 órakor dr. Kerékgyártó György miniszteri tanácsos ur, a Kereskedelmi Csarnok nagytermében szabványárak szabályairól tart az összes kereskedőket és iparosokat érdeklő igen fontos előadást. Kérjük tagjainkat, szíveskedjenek az előadáson teljes számban megjelenni.

22 év után ismét megtalálja a híres specialitást, az intelligencia kedvencét: A debreceni mézeskalácsot és perccel a hétfői (csak egy nap!) országos vásáron a Mussolini-téri piacon, Főrevezetések elkerülése céljából direkt kérésre: Kerékgyártó Sándor Piros szivvédjegyű áruát, az egyetlen régi debreceni (Szentessy és Czobor) patinás mézeskalácsos család jelenlegi kizárólagos képviselőjét. 59

6 és fél százalékos kamat mellett kölcsönt folyósít és betétek után magas kamatot fizet a „Kisiparosok Hitelbiztosítékata”. Bethlen u. (v. Szalárdi) u. 6. szám. 53

Új hordók, kocsmai puld és stélási sürgősen eladó. Török Ignác u. 87. 87

Havonként 160 pengőt jövedelmező bérház eladó. Pál utca 10. 81

Aranyat, magas áron veszek. Órák, ékszer javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 758

Használt férfiruhát veszek mindenféle jó áron. Levelezőlap hívásra házhoz jövök Bémer tér 1. házfelügyelőnél. 6

Allást nyee

Gyors- és gépirónó, óskeresztény, pénztárkezelésben is jártas, felvétetik. Cím a kiadóban. 46

Nagyvállalat keres azonnali belépésre kereskedelmi, érettségit tett fiatal férfigyakornokot. Némj irodai gyakorlattal rendelkezők előnyben, gyors- és gépirástudással. Lehetőleg katonai szolgálatot már teljesített fiatalemberek jelentkezzenek. Cím a kiadóban. 50

Óskeresztény perék gyors és gépirót vagy gépirónót gyakorlattal felvevőnk Berger Szeszgyárberlet Sány utca 7. 51

Gyakorlott szövő munkásokat kézi és mechanikus gépekhez felvezet a Turul szövőde. Árpád vezér ut 47. 56

Traktor kezelőt, lehetőleg kovácsot keres Hornyánszky, Rimanóczy utca 7. szám. 54

Allást keres

Jó munkás borbély segéd és egy fodrász állást keres. Ugyanott fodrászúlet bérbe kerestetik. Nilgész telep. Valsán utca 2-a. 55

Kereskedelmi szakma minden ágában jól bevett utazó képviselőket keres, rövidáru, ital, papír stb. Cím: Verasztó Bálint ügyvédsége, Oroshaza. 49

Középkorú urinó házvezetőnőnek ajánlkozik, a háztartás minden ágában jártas, gazdaságban is. D. G. Tiszafüred, Arany J. utca 676. 57

Több nyelven beszélő óskeresztény érettségizett fiatal kereskedelmi utazó állást keres csakis nagyüzethez vagy nagyvállalatnál. Pápa Károly. Gyár utca 65. 48

Kiadótulajdonos:
szent László-nyomda Rt
 65-és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
 a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.